

Europejski Dom Spotkań-Fundacja Nowy Staw

**BADANIA EWALUACYJNE DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA I
WDRAŻANIA PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW
OBYWATELSKICH NA LATA 2014-2020”**

**BADANY OBSZAR PROGRAMU:
WPLYW P FIO NA WIZERUNEK I WIARYGODNOŚĆ
ORGANIZACJI**

RAPORT PODSUMOWUJĄCY

Dominika Romejko

Lublin, grudzień 2018

Spis treści

WSTĘP.....	3
Rozdział I Charakterystyka badanych	11
Rozdział II.....	13
Rozwój potencjału organizacji.....	14
Rozdział III.....	21
Rozpoznawalność projektów FIO	22
Rozdział IV	28
Wpływ projektów FIO na wizerunek i wiarygodność organizacji.....	28
Rozdział V	40
Promocja własnej organizacji dzięki FIO	41
Rozdział VI	46
Dostrzeżenie problemów społecznych przez władze lokalne	46
Rozdział VII	51
Wpływ na środowisko	51
Rozdział VIII	55
Propozycje zmian	56
PODSUMOWANIE.....	69
Rekomendacje.....	76
Uwaga metodologiczna do przyszłej ewaluacji.....	78
Załączniki	79

WSTĘP

W dniu 27 listopada 2013 r. Rada Ministrów przyjęła Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020 (P FIO) – najważniejszy, finansowany ze środków krajowych, instrument finansowy trzeciego sektora. P FIO jest kontynuacją Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich realizowanego w latach 2009-2013 oraz Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, realizowanego w latach 2005-2007 w formie programu rządowego, a w 2008 r. w formie rezerwy celowej budżetu państwa. Celem głównym P FIO jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Realizacja P FIO ma umożliwić obywatelom angażowanie się w różnorodne działania na rzecz innych, swoich wspólnot oraz w tworzenie, realizację i monitoring polityk publicznych.

Cele szczegółowe P FIO:

1. Zwiększenie ilości inicjatyw oddolnych.
1. Wzrost liczby obywateli angażujących się w działania organizacji pozarządowych i inicjatywy lokalne.
2. Wzrost partycypacji obywateli w sprawach publicznych.
3. Wzmocnienie potencjału III sektora. Projekty w obszarze wsparcia zaangażowania obywateli w działania NGO i inicjatywy lokalne mogą uzyskać dofinansowanie we wszystkich Priorytetach P FIO.

Realizacja P FIO zaplanowana jest do roku 2020. W związku z powyższym w latach 2019-2020 planowane jest przeprowadzenie ewaluacji Programu w celu oceny efektów jego realizacji oraz przygotowania ewentualnej kontynuacji Programu.

Niniejsza ewaluacja jest etapem poprzedzającym zaplanowaną ewaluację ex post Programu FIO 2014-2020. Obecnie opracowane raporty ewaluacji poszczególnych obszarów Programu będą stanowiły jedno ze źródeł danych do planowanej na zakończenie Programu ewaluacji P FIO 2014-2020.

Europejski Dom Spotkań-Fundacja Nowy Staw na zlecenie Narodowego Instytutu Wolności przeprowadził badania ewaluacyjne Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-20 poprzedzające zaplanowaną ewaluację ex post.

Przedmiot badania:

Obszar Programu objęty badaniem przez Fundację to „**Wiarygodność i wizerunek organizacji**”.

Cel główny badania:

Celem badania jest ustalenie w jaki sposób i w jakim stopniu realizacja zadań w ramach P FIO w latach 2014–2020 przez organizacje pozarządowe wpłynęła na ich funkcjonowanie (m.in. rozwój ich potencjału, działalność w środowisku lokalnym, dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną, a poprzez to na ich wizerunek i wiarygodność).

Cele szczegółowe:

- określenie w jakim stopniu projekty realizowane w ramach P FIO wpływają na wizerunek i wiarygodność organizacji pozarządowych realizujących je w opinii JST,
- określenie w jakim stopniu projekty realizowane w ramach P FIO wpływają na wizerunek i wiarygodność organizacji pozarządowych realizujących je w opinii ich środowiska lokalnego,
- określenie w jakim stopniu projekty realizowane w ramach P FIO wpływają na ich wizerunek i wiarygodność organizacji pozarządowych realizujących je w opinii samych organizacji.

Zakres podmiotowy:

- przedstawiciele organizacji pozarządowych, które realizowały projekty dofinansowane w ramach P FIO w latach 2014–2020;
- przedstawiciele lokalnych JST, w tym: pełnomocnicy ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w urzędach miast/gmin;
- przedstawiciele z poziomu gminnego;
- pełnomocnicy ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w starostwach powiatowych – przedstawiciele z poziomu powiatowego;
- członkowie gminnych, powiatowych i wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego;

- przedstawiciele lokalnych społeczności (np. sołtysi, lokalni liderzy, przedstawiciele Lokalnych Grup Działania).

Zakres terytorialny:

Zakres badania objął teren całego kraju.

Zakres czasowy

Badanie objęło okres od 2014 r. do 2018 r.

Kryteria badawcze:

Ewaluacja została wykonana zgodnie z następującymi kryteriami:

- użyteczność – rozumiana jako ocena stopnia, w którym Program przyczynił się do rozwoju i wzmocnienia organizacji pozarządowych realizujących projekty w ramach P FIO 2014-2020; kryterium pozwalające ocenić czy zmiany wywołane poprzez realizację Programu są korzystne z punktu widzenia organizacji;
- oddziaływanie – rozumiane jako wpływ Programu na otoczenie (w tym samorząd lokalny), w którym funkcjonują organizacje realizujące projekty P FIO;
- trwałość – rozumiana jako trwałość efektów Programu, pozwalająca ocenić czy wpływ realizacji projektów P FIO utrzymuje się po ich zakończeniu.
- trafność – pozwalająca określić w jakim stopniu cele projektu są zgodne z potrzebami jego odbiorców.

Pytania badawcze:

1. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach PO FIO przebiły się do świadomości innych organizacji?
2. Czy marka FIO wpływa na wizerunek i wiarygodność organizacji i ich pozycję w środowisku lokalnym?
3. Czy marka FIO wpływa na wizerunek i wiarygodność organizacji i ich pozycję w środowisku biznesowym?
4. Czy marka FIO wpływa na wizerunek i wiarygodność organizacji wśród samorządu lokalnego?

Metody badawcze:

- 1) CATI (Computer Assisted Telephone Interview),** czyli wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny. Technika badawcza, za pomocą której wywiad z respondentem prowadzony jest przez telefon. W wywiadach telefonicznych CATI ankieter odczytuje pytania korzystając z elektronicznego kwestionariusza, na którym również notuje na bieżąco uzyskane odpowiedzi. Podczas badania zastosowano kwestionariusz składający się z 7 pytań metryczkowych oraz z 10 zasadniczych pytań. Jest to metoda ilościowa.

Dobór próby do badania CATI:

Badaniem objęto przedstawicieli 120 organizacji pozarządowych, które realizowały projekty dofinansowane w ramach P FIO w latach 2014-2020.

Kwestionariusz skierowano do organizacji, które realizowały projekty dofinansowane w ramach P FIO w latach 2014-2010 we wszystkich priorytetach. Dobór próby zapewnił proporcjonalny udział projektów z poszczególnych czterech priorytetów w próbie badawczej. Ogółem w okresie 2014-2018 podpisano 3.051 umów o dofinansowanie na realizację projektu. Badana próba wynosi 3,93% populacji badawczej i obejmuje 120 organizacji realizujących projekt FIO w okresie 2014-2018. Kryteria doboru próby to: priorytety Programu oraz rok podpisania umowy.

Najpierw określono proporcjonalny udział realizowanych projektów w danym roku w ogólnej liczbie realizowanych projektów w badanym okresie i na tej podstawie określono liczby badanych podmiotów dla każdego roku. Następnie określono proporcje poszczególnych priorytetów w każdym roku i na tej podstawie obliczono ile organizacji będzie badanych w każdym roku z uwzględnieniem priorytetu projektu.

Do doboru próby posłużono się listą wszystkich podmiotów, z którymi podpisano umowę i wybierano co n-tą organizację. Dobór próby zapewnił proporcjonalny udział projektów z poszczególnych 4 priorytetów oraz z poszczególnych 5 lat w próbie badawczej.

Dobór próby

Rok 2014				
Priorytet	Liczba	%	Dobór próby	
			%	Liczba
I	17	2,01	3,93	1
II	564	66,59		22
III	185	21,84		7
IV	81	9,56		3
Razem	847	100		33
% udział w latach 2014-2018: 27,76%				
Rok 2015				
Priorytet	Liczba	%	%	Liczba
I	0	0	3,93	0
II	435	68,29		17
III	150	23,55		6
IV	52	8,16		2
Razem	637	100		25
% udział w latach 2014-2018: 20,88%				
Rok 2016				
Priorytet	Liczba	%	%	Liczba
I	0	0	3,93	0
II	339	70,19		13
III	110	22,77		4
IV	34	7,04		1
Razem	483	100		18
% udział w latach 2014-2018: 15,83%				
Rok 2017				
Priorytet	Liczba	%	%	Liczba
I	17	3,12		1
II	352	64,59		14

III	132	24,22	3,93	5
IV	44	8,07		2
Razem	545	100		22
% udział w latach 2014-2018: 17,86%				
Rok 2018				
Priorytet	Liczba	%	%	Liczba
I	26	4,82	3,93	1
II	350	64,94		14
III	120	22,26		5
IV	43	7,98		2
Razem	539	100		22
% udział w latach 2014-2018: 17,67%				
Lata 2014-2018				
Priorytet	Liczba	%	%	Liczba
I	60	1,97	3,93	3
II	2040	66,86		80
III	697	22,84		27
IV	254	8,33		10
Razem	3.051	100		120

- 2) FGI (Focused Group Interview)** czyli technika zogniskowanego wywiadu grupowego. Jest to technika polegająca na wspólnej dyskusji respondentów (zwykle 6-8 osób) na z góry określony temat. Rozmowa prowadzona jest przez doświadczonego moderatora, który nadzoruje przebieg wywiadu, a także zachęca respondentów do aktywnego uczestnictwa w dyskusji. Wywiady FGI prowadzone są przy użyciu scenariusza wywiadu. Jest to metoda jakościowa.

Dobór próby do badania FGI:

Badania FGI zostały przeprowadzone z: przedstawicielami organizacji pozarządowych, które realizowały projekty dofinansowane w ramach P FIO w latach 2014–2020, przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, przedstawicielami rad pożytku publicznego, przedstawicielem Lokalnej Grupy Działania zatem ze środowiskiem, w którym działają

organizacje. Przeprowadzone zostały **2 badania FGI**: jedno w środowisku miejskim i jedno w środowisku lokalnym wiejskim. Podczas badań zapewniony został równy dostęp płci do grupy badawczej. Wywiady zostały zarejestrowane przez moderatora przy pomocy zapisu elektronicznego po uprzednim wyrażeniu zgody przez respondentów. Po przeprowadzeniu FGI zostały sporządzone transkrypcje wywiadów, na podstawie których opracowany został raport badawczy.

3) IDI (Individual In-Depth Interview) czyli technika indywidualnych wywiadów pogłębionych. Jest to badanie polegające na prowadzeniu przez badacza rozmowy z respondentem w oparciu o przygotowany scenariusz zawierający kluczowe zagadnienia. Zadawane pytania mają charakter otwarty, dzięki czemu umożliwiają respondentowi swobodną wypowiedź, a badaczowi możliwość pogłębienia interesujących go kwestii. Jest to metoda jakościowa.

Dobór próby do badania IDI:

przedstawiciele organizacji pozarządowych, które realizowały projekty dofinansowane w ramach P FIO w latach 2014–2020 – 5 wywiadów oraz 6 wywiadów z przedstawicielami lokalnych JST, na terenie, których działają organizacje realizujące projekty FIO. **Łącznie zrealizowano 11 Indywidualnych Wywiadów Pogłębionych.** Dodatkowo przeprowadzono jeden wywiad z JST z terenu wiejskiego. Próba do badania IDI została dobrana w sposób celowy aby uzyskać pełny i wyczerpujący materiał badawczy umożliwiający wielowymiarową analizę. Przedstawiciele organizacji pozarządowych zostali dobrani według kryteriów pozwalających na zróżnicowanie badanych organizacji pod względem obszaru działania organizacji: wielkości miejscowości, w której prowadzą działalność (Wieś, Miasto poniżej 25 tys. mieszkańców, Miasto 25-50 tys. mieszkańców, Miasto 51-100 tys. mieszkańców, Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców). Wywiady były rejestrowane przy pomocy zapisu elektronicznego po uprzednim wyrażeniu zgody przez respondentów. Po przeprowadzeniu wywiadów IDI zostały sporządzone transkrypcje wywiadów, a następnie na ich podstawie opracowany został raport badawczy.

Dobór próby

Typ miejscowości	Nazwa organizacji realizującej projekt FIO	Rok podpisania umowy na realizację projektu	Priorytet	Samorząd objęty badaniem
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców (Lublin)	Fundacja Wolności w Lublinie	2014	III	Urząd Miasta w Lublinie Biuro Partycypacji Społecznej
Miasto od 50 do 100 tys. mieszkańców	Fundacja Dzieci Jana Bosko w Zamościu	2015	II	Urząd Miasta w Zamościu, Wydział Spraw Obywatelskich
Miasto od 25 do 50 tys. mieszkańców	Centrum Wolontariatu w Kraśniku	2016	II	Urząd Miasta w Kraśniku
Miasto poniżej 25 tys. mieszkańców	Klub Abstynenta „Nadzieja” w Lubartowie	2016	II	Urząd Miasta w Terespolu
WIEŚ	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju KOPALNIA w Nowodworze	2018	II	- Urząd Gminy w Kamionce (GOK) - Urząd Gminy Niemce

Raporty badawcze:

W ramach ewaluacji powstały 3 raporty cząstkowe:

- BADANIA CATI (Computer Assisted Telephone Interview)
- BADANIA IDI (Individual In-Depth Interview)
- BADANIA FGI (Focused Group Interview)
- oraz niniejszy Raport Podsumowujący.

Rozdział I Charakterystyka badanych

Badanie CATI (Computer Assisted Telephone Interview)

Przebadanych zostało 120 uczestników programu FIO, w tym 75% kobiet (90) i 25% mężczyzn (30). Łącznie zostało zrealizowanych (zakończonych) 197 projektów w latach 2014-2018 w organizacjach, które objęto badaniem. projektu. Ankietowane organizacje realizują łącznie jeszcze 29 niezakończonych projektów.

Badani są członkami różnych organizacji w miejscowościach o różnych wielkościach. Największa grupa respondentów to członkowie organizacji zlokalizowanych w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców – 39,17% (47 osób). Na drugim miejscu ankietowani reprezentują tereny wiejskie – 32,5% (39). Pozostali respondenci działają w organizacjach zlokalizowanych w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców – 28,33% (34).

Ankietowani są członkami organizacji o odmiennych formach prawnych. Zdecydowana większość organizacji, do których przynależą respondenci to stowarzyszenia – 73,33% (88). Drugą co do wielkości grupę stanowią przedstawiciele fundacji – 20,83% (25). Pozostałe organizacje objęte badaniem to: organizacje kościelne – 2,5% (3) oraz inne - 3,33% (4).

Wielkość zatrudnienia w organizacjach, do których przynależą respondenci jest różna. Zdecydowana większość badanych działa w organizacjach, które nie posiadają płatnego personelu – 82,5% (99). Drugą w kolejności grupę stanowią ankietowani z organizacji zatrudniających w przeliczeniu na pełen etat 2 do 4 osób - 7,5% (9). Pozostali respondenci są członkami organizacji zatrudniających w przeliczeniu na pełen etat od 10 do 19 osób – 3,33% (4), 1 osobę – 3,33% (4), 20 i więcej osób - 1,67% (2) oraz od 5 do 9 osób - 1,67% (2).

FGI (Focused Group Interview)

W pierwszej grupie badawczej uczestniczyło 6 osób, natomiast w drugiej 8 osób. Łącznie badaniem objęto 14 osób, w tym 6 mężczyzn.

W pierwszej grupie badawczej, reprezentującej teren miejski (Lublin), uczestniczyli:

- przedstawiciele organizacji realizujących projekty FIO (3 osoby reprezentujące 3 różne organizacje),
- Przedstawiciele Urzędu Miasta (2 osoby),

- przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego (1 osoba).

W pierwszej grupie badawczej udział wzięło 5 kobiet i 1 mężczyzna. Większość badanych (4 osoby) byli to reprezentanci grupy wiekowej 35-44 lata. Pozostałe 2 osoby mają od 25 do 34 lat. Wszyscy badani posiadali wykształcenie wyższe i wszyscy są osobami pracującymi.

W drugiej grupie badawczej, reprezentującej teren wiejski (województwo lubelskie), uczestniczyli:

- przedstawiciele organizacji realizujących projekty FIO (3 osoby reprezentujące 3 różne organizacje z terenów wiejskich),
- przedstawiciel Urzędu Gminy w Firleju,
- przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Lublinie,
- przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego,
- przedstawiciel Lokalnej Grupy Działania.

Badani reprezentowali zróżnicowane grupy wiekowe:

- 25-34 lata (3 osoby),
- 55-64 lata (2 osoby),
- 35-44 lata (2 osoby),
- 45-54 lata (1 osoba).

Wszystkie osoby badane posiadały wyższe wykształcenie. Sześć osób posiadało status osoby pracującej, 1 osoba była bezrobotna i 1 posiadała status rolnika. W drugiej grupie badawczej udział wzięły 4 kobiety i 4 mężczyzn.

IDI (Individual In-Depth Interview)

Wśród 11 uczestników indywidualnych wywiadów pogłębionych znalazły się 4 kobiety i 7 mężczyzn. Zdecydowana większość uczestników posiadała wyższe wykształcenie, tylko 1 osoba legitymowała się wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Zdecydowana większość badanych posiadała status osoby pracującej, tylko jedna osoba miała status emeryta lub rencisty.

Respondenci należeli do wszystkich możliwych kategorii wiekowych:

- 4 osoby: 25-34 lata,
- 3 osoby: 35-44 lata,
- 3 osoby: 45-54 lata,
- 1 osoba: 55-64 lata.

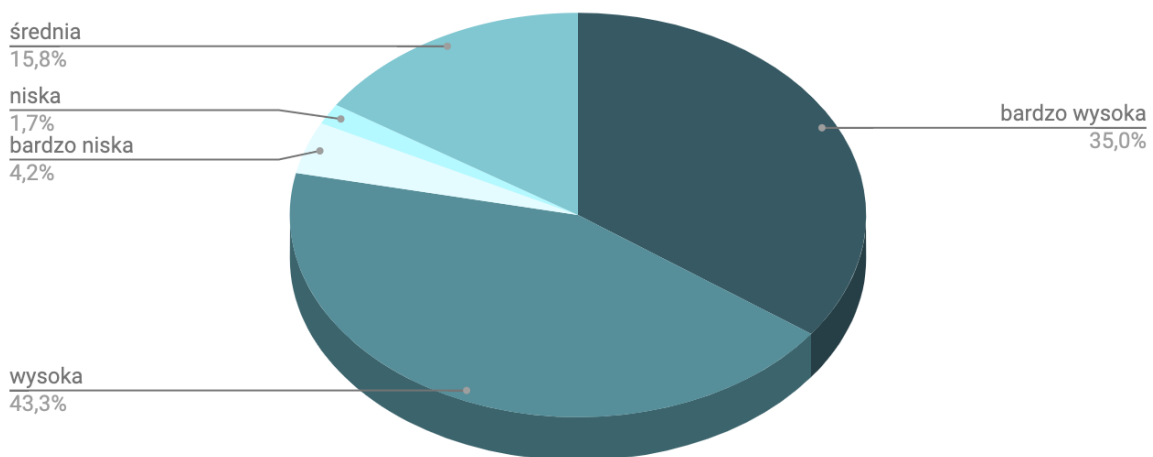
Rozdział II Rozwój potencjału organizacji

CATI (Computer Assisted Telephone Interview)

Stopień rozwoju potencjału organizacji dzięki realizacji projektu/ów z FIO

Respondenci zostali poproszeni o dokonanie oceny stopnia, w jakim dzięki realizacji projektów z FIO nastąpił rozwój potencjału organizacji. Oceny dokonali na skali 5-punktowej (1 - bardzo nisko, 5 - bardzo wysoko). Średnia ocena wynosi 4,03.

Ocena stopnia rozwoju potencjału organizacji dzięki realizacji projektu/ów z FIO

Największa grupa badanych oceniła stopień rozwoju potencjału organizacji jako wysoki – 43,3% (52). Pozostali respondenci ocenili ten stopień jako bardzo wysoki (35%), średni (15,8%). Niewielka grupa ankietowanych oceniła rozwój organizacji dzięki FIO jako: bardzo niski (4,2%) oraz niski (1,7%).

W przypadku ocen najniższych (stopień niski oraz bardzo niski) badani zostali poproszeni o wyjaśnienie, z jakich przyczyn ich ocena jest tak niska. Siedem osób udzieliło odpowiedzi. Wśród uzasadnień znalazły się następujące:

- projekty nie przyczyniły się do rozwoju organizacji (3 osoby),
- „Środki i projekty z FIO stanowią jedynie część finansowania i część działalności fundacji. Nie były też ukierunkowane na jej rozwój” (1),

- „Inwestowano w rozwój społeczności, nie w rozwój organizacji” (1),
- „To były małe projekty, które do tak prężnie działającej organizacji aż tak wiele nie wносиły” (1),
- „Pieniądze z FIO były przeznaczone tylko na jedno zadanie - organizację festiwalu, więc nie miały możliwości wpłynąć na ogólny rozwój organizacji” (1).

Zmiany dzięki realizacji projektów

Respondenci zostali zapytani o rodzaj zmian, które nastąpiły dzięki realizacji projektów. Największa grupa badanych stwierdziła, że nastąpił wzrost aktywności w środowisku lokalnym – 95% (114 osób). Pozostali ankietowani uznali, że nastąpił wzrost kompetencji personelu – 90,83% (109), wzrost liczby pracowników i wolontariuszy – 89,17% (107), że wprowadzono nowe sposoby zarządzania pracą i zasobami w organizacji – 66,67% (80) oraz że nastąpiła zmiana w postaci pozyskania infrastruktury technicznej – 65,83% (79). Pozostali ankietowani przyznali także, że zmianie uległ zakres terytorialny działania – 46,67% (56) oraz profil działania – 37,5% (45).

FGI (Focused Group Interview)

Wszyscy uczestniczący w badaniu przedstawiciele organizacji pozarządowych wskazali na taką zmianę w organizacjach dzięki realizacji projektów FIO jak **zakup sprzętu niezbędnego do realizacji działań przez organizację**. Podkreślili oni wagę wsparcia instytucjonalnego. Wskazali na taki efekt: „Dostosowanie pomieszczeń np. do przeprowadzenia tego projektu. My właśnie dzięki funduszom z FIO dostosowaliśmy pomieszczenia do realizacji, dokupiliśmy sobie dużo sprzętu do możliwości realizacji warsztatów, do prelekcji, zorganizowaliśmy np. w ubiegłym roku konkurs dla dzieci.”

Jeden z przedstawicieli organizacji pozarządowej podkreślił, że możliwość zakupu sprzętu dla instytucji pojawiła się dopiero w ostatnim konkursie. Respondent ten ocenił, że rozwój instytucjonalny stricte możliwy jest dopiero od ostatniego konkursu. Badany wskazał na to, że ten aspekt jest niezmiernie ważny, ponieważ sprzęty się ciągle zużywają, a dzięki zakupom organizacja może rozszerzać zakres działań.

Jeden z przedstawicieli organizacji pozarządowej podkreślił wagę „zysku” z realizacji projektów FIO w postaci możliwości sfinansowania potrzeb organizacji. „To, co pojawiło się w

2018 roku, czyli 20% kwoty przyznanej można było przeznaczyć na wydatki niezwiązane bezpośrednio z realizacją tylko na [...] potrzeby tak naprawdę organizacji, np. mógł być opłacony czynsz czy jakieś tam właśnie zakupy sprzętu, które nie były bezpośrednio związane z projektem.”

Na potwierdzenie korzyści dla organizacji w postaci możliwości zakupu sprzętu jeden z przedstawicieli organizacji pozarządowej zwrócił uwagę na fakt, że nie trzeba mieć wkładu własnego i relatywnie łatwo jest uzyskać sprzęt, ponieważ w FIO projekty są na ogół akceptowane w takiej postaci, w jakiej zostały napisane. „Cieszę się, że teraz jest taka sytuacja, że można kupić sprzęt i nie trzeba dawać wkładu, bo jeśli chodzi o sprzęt to wcześniej tak różowo nie było, bo eksperci robili co chcieli. W sensie, że zawsze wpisywało się sprzęt, ale gwarancją nie było to, że się go dostanie. Teraz jest ta możliwość, że praktycznie jeśli ktoś naprawdę czegoś dziwnego nie wymyśli to dostaje to, co jest potrzebne”.

Respondent będący przedstawicielem organizacji pozarządowej zwrócił uwagę na korzyść w postaci **nawiązania lokalnej współpracy**. „Dzięki temu możemy pozyskać partnerów lokalnych i organizacje i instytucje. I też poprzez realizację projektów możemy tam zaistnieć. Może zaistnieć nasza marka i możemy być bardziej rozpoznawalni. Myślę, że to jest taka duża korzyść. To jest taką wartością na przyszłe działania, bo już mamy ten potencjał na tym terenie, który możemy rozwijać.”

Również przedstawiciel urzędu gminy zwrócił uwagę na zwiększenia zaangażowania społeczeństwa lokalnego. „Myślę, że wzrost zaangażowania społeczeństwa lokalnego w działania stowarzyszenia, bo jednak byli ci odbiorcy i zainteresowanie wzrosło. Też na pewno wiąże się z tym wzrost zaufania ludzi do działania organizacji, bo widzą, że organizacja działa, funkcjonuje i chcą się z nią też utożsamiać i wiązać.”

Kolejny reprezentant urzędu gminy zwrócił uwagę na **wzrost idei wolontariatu**. „Na pewno wzrost idei wolontariatu był u nas bardzo zauważalny, ale wśród osób starszych, seniorów – 60 plus, i pokazanie, że takie osoby też mogą aktywnie uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności, w działaniach realizowanych przez stowarzyszenia.”

Kolejną korzyścią dla organizacji wynikającą z realizacji projektów FIO jest **możliwość przeszkolenia kadry**.

Reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że dzięki projektowi FIO **zwiększyło się zaufanie lokalnej społeczności oraz władz lokalnych do organizacji**, dzięki czemu organizacja ma szansę znacznie lepiej funkcjonować. „Jesteśmy zapraszani na wszelkie spotkania, gdzie są spotkania międzysektorowe na poziomie gminy. Czynnie staramy się uczestniczyć w kształtowaniu polityki społecznej, kulturalnej i myślę, że ze względu również na realizację projektów jesteśmy tak postrzegani przez władze lokalne.”

Osoba reprezentująca organizację pozarządową zwróciła uwagę również na wzrost potencjału organizacji w postaci **zyskania doświadczenia w pisaniu wniosków, realizacji projektów w praktyce**, a także w sprawozdawczości i rozliczeniu projektu.

IDI (Individual In-Depth Interview)

Jakie zmiany zaszły w funkcjonowaniu organizacji pod wpływem realizacji projektu/ów FIO?

Czy Państwa organizacja zyskała dzięki realizacji projektów z P FIO?

Wszyscy przedstawiciele NGO uznali, że ich organizacje zyskały dzięki realizacji projektów z P FIO. Tego samego zdania była większość przedstawicieli samorządów lokalnych. Osoba reprezentująca organizację pozarządową stwierdziła, że dzięki realizacji projektu FIO wzrósł **prestż organizacji** w skali ogólnopolskiej. Powiedziała także, że organizacji udało się **zaistnieć w świadomości mieszkańców** miasta. Ponadto, dodała, że według niej dzięki projektom FIO nastąpiło **wzmocnienie pozycji organizacji jako lidera oraz eksperta dla środowiska rad dzielnic**.

Przedstawiciel urzędu gminy stwierdził, że **działania organizacji realizującej projekty FIO są widoczne na zewnątrz**. Według niego stowarzyszenie zyskało bardzo dużo i jest dzięki temu **rozpoznawalne**.

Reprezentant urzędu miasta stwierdził, że sama instytucja urzędu nie zyskała dzięki realizacji projektów FIO, natomiast według niego zyskało miasto z tego względu, że są to środki zewnętrzne, dzięki którym realizowane są działania dla mieszkańców miasta. Określił ten „zysk” jako **„wzbogacenie oferty różnych usług społecznych, które są realizowane dla mieszkańców.”**

Przedstawiciel urzędu miasta stwierdził, że z pewnością organizacja realizująca projekty FIO zyskuje **prestiz**.

Osoba reprezentująca organizację pozarządową stwierdziła, że ich organizacja dzięki realizacji projektów FIO weszła na tory **systemowej pomocy grupom społecznym**, do których skierowane są jej działania. Ponadto, dodała, że dzięki FIO nastąpiło **pozyskanie kadry pracowniczej oraz wolontariuszy**. Oprócz tego **zakupiono sprzęt** potrzebny organizacji do realizacji jej działań.

Przedstawiciel innej organizacji pozarządowej wskazał na wzrost **wiarygodności** organizacji. Dodał także, że dzięki projektom FIO organizacja mogła „wyjść na zewnątrz, pokazać się, że nie jesteśmy organizacją zamkniętą”. Ponadto, stwierdził, że nastąpił **rozwój organizacji i wzrost jej rozpoznawalności**.

Reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że dzięki realizacji projektu FIO nastąpiło **zwiększenie zaangażowania członków organizacji** ze względu na obecność środków finansowych, dzięki czemu organizacja mogła uzyskać „konkretne efekty i dla członków organizacji i dla miejscowości”. Wskazał także na **wzrost wiarygodności i rozpoznawalności organizacji** oraz większą wiarę członków organizacji w możliwość osiągnięcia celów. Ponadto, jego zdaniem nastąpiło **podniesienie kompetencji członków organizacji w zakresie realizacji projektów oraz innych przedsięwzięć**. Oprócz tego, nastąpiło **pozyskanie sprzętu** potrzebnego organizacji przy realizacji działań.

Zdaniem przedstawiciela organizacji pozarządowej dzięki realizacji projektów FIO nastąpił **rozwój wolontariatu**. „Ten wolontariat na pewno udało się nam rozpromować, rozszerzyć. To po pierwsze. Po drugie, zdobyliśmy nowych wolontariuszy, którzy zaangażowali się i działają do chwili obecnej.”

Osoba reprezentująca urząd miasta stwierdziła, że organizacje dzięki projektom FIO „mogą więcej uczynić, mogą więcej zrealizować pomysłów, wcielić je w życie, a z tych pomysłów, z tych cennych inicjatyw to przede wszystkim **korzystają mieszkańcy**.”

Przedstawiciel samorządu gminnego uznał, że fundusze pozyskane z FIO umożliwiły organizacjom **„sprowadzenie z zewnątrz instruktorów, szkoleniowców, ale też**

zorganizowanie inicjatyw lokalnych.” Ponadto, stwierdził, że nastąpiło **zwiększenie potencjału oraz umiejętności organizacji**.

Czy nastąpił rozwój potencjału organizacji?

Wszyscy respondenci zgodnie stwierdzili, że dzięki realizacji projektów FIO nastąpił rozwój potencjału organizacji. Zdecydowana większość z nich potwierdziła rozwój w następujących obszarach: wzrost liczby pracowników i wolontariuszy, wzrost kompetencji personelu, wzrost aktywności w środowisku lokalnym. Ponadto, ponad połowa badanych stwierdziła rozwój organizacji w obszarach: wprowadzenie nowych sposobów zarządzania pracą i zasobami w organizacji, pozyskanie infrastruktury technicznej, poszerzenie zakresu terytorialnego działania, nawiązanie współpracy z partnerami.

Wzrost liczby pracowników, wolontariuszy

Ośmiu respondentów (w tym 5 przedstawicieli organizacji pozarządowych, 3 reprezentantów samorządu lokalnego) potwierdziło wzrost liczby wolontariuszy i/lub pracowników w organizacjach realizujących projekty FIO.

Wzrost kompetencji personelu

Ośmiu respondentów (w tym 5 przedstawicieli organizacji pozarządowych, 3 reprezentantów samorządu lokalnego) wskazało na wzrost kompetencji personelu w organizacjach realizujących projekty FIO. Dwóch respondentów stwierdziło, że wzrost kompetencji nastąpił dzięki szkoleniom oraz warsztatom. Wskazano także na dwa obszary wzrostu kompetencji: w zakresie koordynacji projektu oraz w zakresie zbierania informacji o potrzebach mieszkańców.

Wprowadzenie nowych sposobów zarządzania pracą i zasobami w organizacji

Sześciu respondentów (w tym 5 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz 1 przedstawiciel samorządu lokalnego) stwierdziło, że wprowadzono nowe sposoby zarządzania pracą i zasobami w organizacjach. Dwóch reprezentantów organizacji pozarządowej stwierdziło, że wprowadzono nowe sposoby zarządzania w zakresie podziału obowiązków wewnątrz organizacji. Dwóch przedstawicieli NGO uznało, że nastąpiło uporządkowanie działań organizacji. Jeden reprezentant NGO stwierdził, że wprowadzono zmiany w postaci używania arkuszy kalkulacyjnych oraz dokumentów Google, do których mają dostęp wszyscy pracownicy.

Pozyskanie infrastruktury technicznej

Sześciu respondentów (w tym 4 przedstawicieli organizacji pozarządowej, 2 przedstawicieli samorządu lokalnego) potwierdziło, że organizacje pozyskały infrastrukturę techniczną dzięki realizacji projektów FIO.

Zakres terytorialny działania

Siedmiu respondentów (w tym 5 przedstawicieli organizacji pozarządowej, 2 reprezentantów samorządu lokalnego) stwierdziło, że nastąpiło zwiększenie zakresu terytorialnego działania organizacji dzięki realizacji projektów FIO. Reprezentanci NGO stwierdzili, że w przypadku ich organizacji nastąpiło zwiększenie zakresu z miasta na cały powiat, a nawet inne powiaty oraz z miejscowości na teren całej gminy. Inny przedstawiciel NGO stwierdził, że nastąpiło poszerzenie zakresu terytorialnego ze względu na emisję filmu oraz spotu w radiu i telewizji na terenie województwa.

Profil działania

Dwóch respondentów będących przedstawicielami organizacji pozarządowej stwierdziło, że profil działania organizacji poszerzył się dzięki realizacji projektów FIO. Jeden z nich powiedział, że dzięki środkom z FIO działania organizacji zaczęły być kompleksowe.

Aktywność w środowisku lokalnym

Dziiesięciu respondentów (w tym 5 przedstawicieli organizacji pozarządowej, 4 reprezentantów samorządu lokalnego) stwierdziło, że nastąpił wzrost aktywności w środowisku lokalnym dzięki udziałowi organizacji w projektach FIO. Przedstawiciele NGO wymienili następujące przejawy zwiększonej aktywności w środowisku lokalnym:

- wzrost liczby członków organizacji,
- większe zaangażowanie społeczności lokalnej, a także klubów sportowych, szkół i samorządów lokalnych w działania organizacji,
- dalsze realizowanie działań przez tych, którzy włączyli się w realizację projektu,
- większa rozpoznawalność organizacji i zmniejszenie strachu w społeczeństwie skierowanego do organizacji pozarządowych.

Nawiązywanie współpracy z partnerami (samorządem, innymi organizacjami, biznesem, mediami)

Siedmiu respondentów (w tym 4 przedstawicieli organizacji pozarządowych, 3 reprezentantów samorządu lokalnego) wskazało, że nastąpiło nawiązanie współpracy z partnerami przez organizacje realizujące projekty FIO. Sześciu spośród nich wskazało, że jest to między innymi współpraca z samorządem. Oprócz tego, przedstawiciele organizacji samorządowych stwierdzili, że nastąpiło nawiązanie współpracy z partnerami na następujących obszarach:

- organizacja jest **zapraszana jako poważny partner do współpracy** z jednostkami samorządowymi, a także jest **postrzegana w roli eksperta** i pytana o opinię - „Nasze doświadczenie zostało wzięte pod uwagę przez ministerstwo sprawiedliwości, które nas zaprosiło jako ekspertów do konsultacji społecznych nowelizacji ustawy kodeks rodzinny i opiekuńczy, czy do Lublina jesteśmy zapraszani przez urząd wojewódzki, czy to na konferencje, czy też przez Katolicki Uniwersytet Lubelski”,
- organizacja **konferencji, w których uczestniczą przedstawiciele władz lokalnych oraz władz gminnych,**
- współpraca z **gminną biblioteką publiczną, ze szkołami;** porozumienia z **przedsiębiorcami,**
- współpraca z **pracownikami oświaty, z innymi organizacjami pozarządowymi oraz z mediami.**

Pozostałe obszary

Oprócz wymienionych powyżej obszarów respondenci wskazali na wzrost potencjału organizacji dzięki realizacji projektów FIO w następujących obszarach: **zyskanie wizerunku eksperta** przez organizację oraz **wzrost rozpoznawalności** organizacji.

Rozdział III Rozpoznawalność projektów FIO

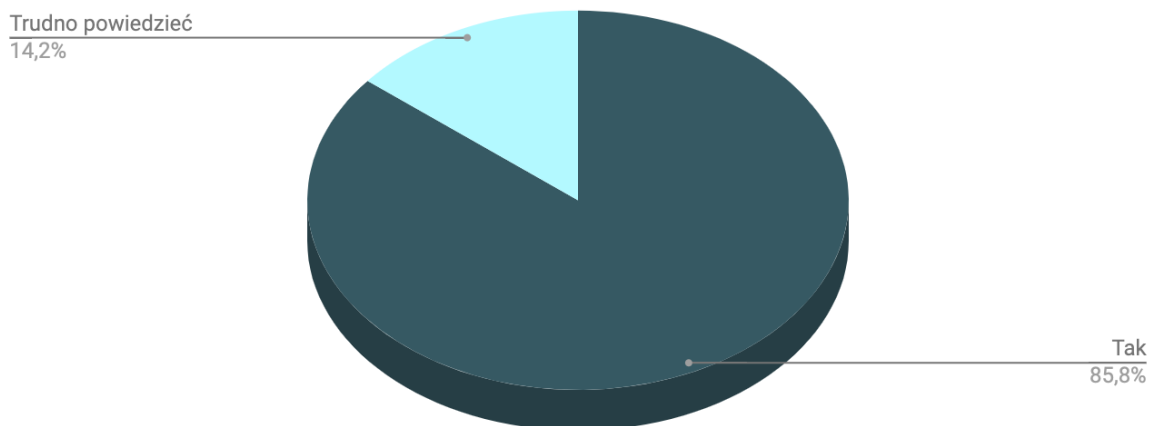
CATI (Computer Assisted Telephone Interview)

Rozpoznawalność projektów z FIO realizowanych przez organizację przez inne organizacje pozarządowe

Ankietowani zostali zapytani o rozpoznawalność projektów z FIO realizowanych przez ich organizacje wśród innych organizacji pozarządowych.

Pozostali badani nie byli w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi – 14,2% (17). Żaden spośród ankietowanych nie stwierdził, że projekty z FIO nie są rozpoznawane przez inne organizacje.

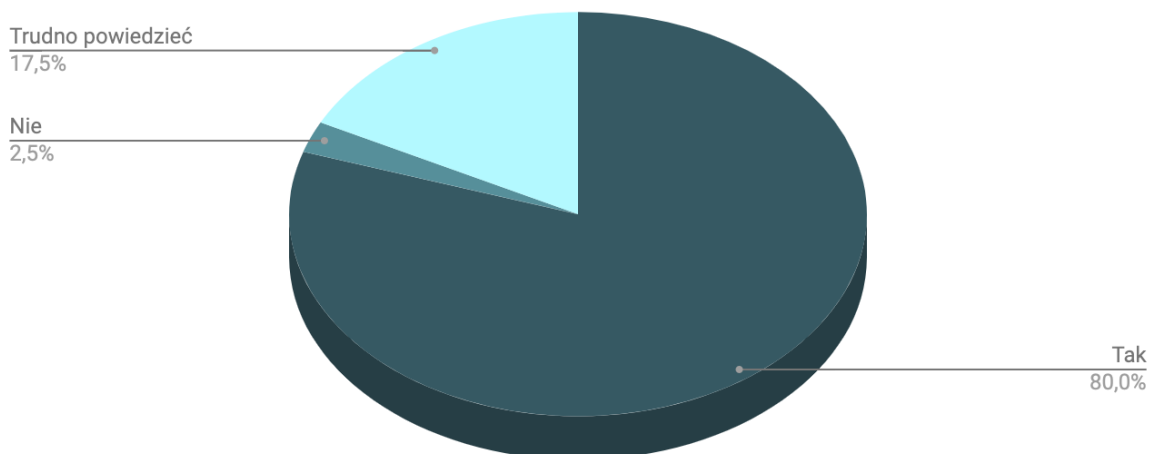
Odpowiedzi respondentów na pytanie „Czy projekty z FIO realizowane przez organizację są rozpoznawalne przez inne organizacje pozarządowe?”

Rozpoznawalność projektów z FIO realizowanych przez organizację przez samorząd lokalny

Badanych poproszono o ocenę rozpoznawalności projektów z FIO w środowisku samorządów lokalnych. Zdecydowana większość z nich uznała, że projekty z FIO realizowane przez ich organizacje są rozpoznawane przez samorząd lokalny – 80% (96). Co szósty respondent – 17,5% (21) nie był w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Pozostali ankietowani wskazali na brak rozpoznawalności wśród samorządu lokalnego – 2,5% (3).

Odpowiedzi respondentów na pytanie „Czy projekty z FIO realizowane przez organizację są rozpoznawalne przez samorząd lokalny?”

FGI (Focused Group Interview)

Rozpoznawalność projektów FIO

W jakim stopniu projekty realizowane w ramach PO FIO przebijają się do świadomości innych organizacji?

Przedstawiciel organizacji pozarządowej zasugerował, że może być tak, że inne organizacje zazdroszczą tej, która realizuje projekt w ramach FIO.

Inna osoba reprezentująca organizację pozarządową zwróciła uwagę na **bardzo wysoką popularność FIO**. Stwierdziła, że w związku z tym konkurencja jest bardzo duża.

Kolejny reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że fakt realizowania projektu FIO przez daną organizację nie budzi do niej większego respektu innych organizacji. „To nie robi wrażenia, w tym sensie, że ten konkurs jest tak powszechny. Respekt budzi we mnie większy np. organizacja, która robi jakiś projekt ponadnarodowy, innowacyjny, który wiem, że wiąże się z jakimś innowacyjnym pomysłem, pracą, zdobyciem partnerów ponadnarodowych itd.”

Zdaniem przedstawiciela Rady Działalności Pożytku Publicznego projekty FIO w małym stopniu przebijają się do innych organizacji. Stwierdził, że jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest dążenie, aby projekty FIO trafiały do nowych organizacji w małych miejscowościach, które „siłą

rzeczy nie zrobią jakiegoś innowacyjnego na skalę ogólnopolską projektu”. Jako drugą przyczynę natomiast podał **brak promowania najlepszych projektów FIO**. „Z drugiej strony, coś czego mi brakuje, a to np. było w funduszach norweskich – to były strony z opisami projektów, były spotkania osób, które realizują projekty, wymiana pomiędzy nimi doświadczeń. Brakuje też np. promowania najlepszych praktyk. Nie chodzi o to, żeby nasz pomysł był super oryginalny, można powielić coś, co się już sprawdziło w wielu miejscach albo było naprawdę fantastycznie zrealizowane tylko zrobić to w innym miejscu i tego moim zdaniem brakuje i to jest też duży problem.”

Reprezentant urzędu miasta stwierdził, że realizowanie projektu z FIO przez daną organizację „nie wzbudza jakichś emocji”. Odwołując się do wypowiedzi poprzednika dodał, że FIO nie jest równie wymagające co norweskie czy szwajcarskie projekty.

Osoba będąca członkiem organizacji pozarządowej wyraziła opinię na temat współpracy pomiędzy organizacjami oraz konkurencji pomiędzy nimi. „Jeżeli chodzi o wszelkiego rodzaju konkursy to jest tak, że my ze sobą współpracujemy, ale też bardzo silnie konkurujemy. Tak jak tutaj mówimy, że około 20% niespełna organizacji dostaje projekty, więc z jednej strony jest chęć współpracy, z drugiej strony jest zazdrość, jeżeli my coś realizujemy. Pewnie też zniechęcenie organizacji, które tych projektów nie dostają.”

Inny reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że na pewno istnieje świadomość wśród innych organizacji na temat realizowanych przez inne organizacje projektów FIO. Wypowiedział się także w odniesieniu do poprzedniej opinii na temat współpracy i rywalizacji pomiędzy organizacjami. „Każda organizacja szuka funduszu, którym mogłaby sfinansować swoje pomysły, natomiast ma to różne konsekwencje. Jeżeli się te projekty realizuje, **jeżeli chcemy współpracować i chętnie dzielimy się swoim doświadczeniem to wiadomo, że te organizacje postrzegają nas dobrze**, ale wtedy siłą rzeczy wzmacniamy konkurencję. I jest taka dziwna sytuacja, w której jednocześnie mamy współpracować i mamy konkurować o te same fundusze.”

Przedstawiciel urzędu gminy w swojej wypowiedzi odniósł się do opinii dotyczących rywalizacji oraz współpracy organizacji pozarządowych w kontekście realizowanych projektów FIO. „Ja na przykład z własnego podwórka mam takie doświadczenie, że jeżeli żadna z organizacji pozarządowych nie brała udziału w danym konkursie, a jedna bierze udział i dostaje

dofinansowanie, to wtedy ta współpraca ze strony pozostałych organizacji pozarządowych jest pozytywnie postrzegana. Pomimo tego, że my się nie staraliśmy o nic to organizacja wychodzi do nas, wyciąga rękę, chce, żebyśmy razem coś zrobili wspólnie, coś organizowali. Także tutaj taki pozytywny aspekt i wizerunek tworzy wokół siebie ta organizacja, która jednak pozyska dane dofinansowanie.”

Osoba reprezentującą organizację pozarządową stwierdziła, że możliwość takiej współpracy zależy od tego, czy organizacja pisząc projekt uwzględnia potrzeby innych organizacji. Zwróciła uwagę także, że taka sytuacja „wymaga podzielenia się tą dotacją w taki nieformalny sposób.”

Inny przedstawiciel organizacji pozarządowej także odniósł się do poprzednich wypowiedzi. „Pamiętajmy - też elementem FIO są małe granty, czyli to, że organizacja mocniejsza w danym regionie dostaje możliwość **regrantingu**, czyli wspierania tymi małymi grantami małych organizacji i teraz też **w zależności od tego, jak ona sprawnie technicznie i merytorycznie te granty rozdziela będzie miało wpływ na wizerunek tej organizacji** jak i całego funduszu. Bo też posiłkuje się logiem funduszu i reprezentuje fundusz w terenie właśnie tymi małymi grantami.”

Reprezentant organizacji pozarządowej wypowiedział się w kwestii postrzegania organizacji realizującej projekt FIO przez inne organizacje pozarządowe. Stwierdził, że „każdy chce mieć FIO, ale nie każdy chce się uczyć i to jest największy problem.” Wypowiedział się na temat zazdrości pomiędzy organizacjami. „Niestety trzeba się po prostu uczyć i żeby napisać projekt i go dostać to trzeba się nieźle napracować i trzeba po prostu nauczyć się pisać projekty”. Dodał także, że „są organizacje, które uczą się, umieją pisać i takie, które nie uczą się, nie umieją pisać i potem tego FIO nie dostają. „A wy dostaliście”, zaraz, że a to znajomości, a to minister, a to coś tam.”

IDI (Individual In-Depth Interview)

W jakim stopniu projekt/y realizowany/e w ramach P FIO przez organizacje na terenie gminy/miasta przebiły się do świadomości innych organizacji?

Przedstawiciel samorządu wskazał na to, że dzięki realizacji projektów FIO **budowana jest sieć współpracy pomiędzy organizacjami**. „Organizacje mniejsze były często beneficjentami

projektu większych organizacji ..... wzajemne szkolenie, informowanie się, budowanie sieci współpracy na terenie gminy czy powiatu”.

Inny przedstawiciel organizacji pozarządowej również potwierdził to jak ważna jest współpraca pomiędzy organizacjami realizującymi projekty FIO.” **Nawiązaliśmy współpracę** na zasadzie kierowania osób - oni do nas, my do nich. Jeżeli oni mają osoby, które uważają, że mogłyby skorzystać u nas z pomocy kierują ich do nas, my do nich. Wspólnie też organizowaliśmy pikniki, czyli tutaj przyczynialiśmy się do tego, że my jako organizacja pomagaliśmy im w organizowaniu czy jakieś biegi organizowali, obstawialiśmy, tutaj nasi członkowie w ramach wolontariatu gdzieś tam, obsługiwaliśmy tę imprezę, także oni nam też pomagali ze swojej strony”.

Przedstawiciel organizacji realizującej projekty FIO uważa, że dzięki realizacji konkretnych działań w ramach projektów przebijają się one świadomości innych organizacji: poprzez to, że ludzie przychodzili na spotkania, że się angażują. Dzięki temu organizacje obserwują **większą siłę przebicia** tych organizacji, które realizują FIO.

Kolejnym przejawem przebicia się do świadomości innych organizacji projektu realizowanego w ramach FIO w opinii badanego przedstawiciela organizacji pozarządowej jest to, że **organizacje zrozumiały na czym tak na prawdę polega działalność organizacji.** „Duzo organizacji zwróciło uwagę na nasze działania i też dzięki tym programom FIO inni też zobaczyli, że placówka wsparcia dziennego to nie tylko placówka, gdzie tym dzieciom się podaje jakieś plansze do gry, mogą zjeść ciastko, czyli to jakby zagospodarowanie czasu wolnego. Ale placówka wsparcia dziennego specjalistyczna, taka jak nasza - zaowocowała tym, że dzieci zdobyły wiedzę, zdobyły też rozwój osobowości poprzez zajęcia merytoryczne. To nie tylko zagospodarowanie czasu wolnego, ale też i ten rozwój osobowości był widoczny i inne organizacje i inne samorządy zwróciły na to uwagę – że dzieci zostały przygotowane do życia, a taki był cel nasz.”

Przedstawiciel samorządu uważa, że fakt, że projekty FIO są realizowane często przez małe organizacje przebijają się do świadomości innych organizacji, wskazując im że można startować w FIO nie będąc dużą organizacją. „Naprawdę jest to projekt rządowy, który nie wymaga wniesienia wkładu własnego, a przez to organizacje pokazują, że nawet te mniejsze, które rozpoczynają swoje działania również w tym programie mogą składać ofertę. Też pokazują, że

złożenie oferty w ramach tego projektu nie jest zadaniem trudnym i niewykonalnym. Pokazują, że te oferty naprawdę są proste. Wystarczy mieć pomysł. Wystarczy go poprzeć konkretami. Wystarczy go poprzeć konkretnymi działaniami i to jest do zrealizowania.” Badany przedstawiciel samorządu kontynuując wypowiedź, wskazuje na to, że „jeśli pojawi się jedna chociaż organizacja, której uda się pozyskać środki z FIO, a to nie jest proste, bo konkurencja jest naprawdę duża, to myślę, że jest to taki wzór, że jest to możliwe, a jednocześnie myślę, że to wspomaga taką współpracę między organizacjami.”

Inny przedstawiciel samorządu uważa, że dla dobrze zarządzanej organizacji dbającej o swój wizerunek priorytetem powinno być pozyskanie środków FIO „bo te zasady, na których one są dzielone i ta możliwość ich wykorzystania na budowę swojego wizerunku jest rzadkością i jeśli ktoś myśli długofalowo o rozwoju swojej organizacji to patrząc na kalendarz taki roczny funkcjonowania trzeciego sektora środki FIO powinny być totalnym priorytetem dla tej organizacji, żeby je pozyskać i priorytetem w stosunku do większości innych środków, które pojawiają się na rynku.”

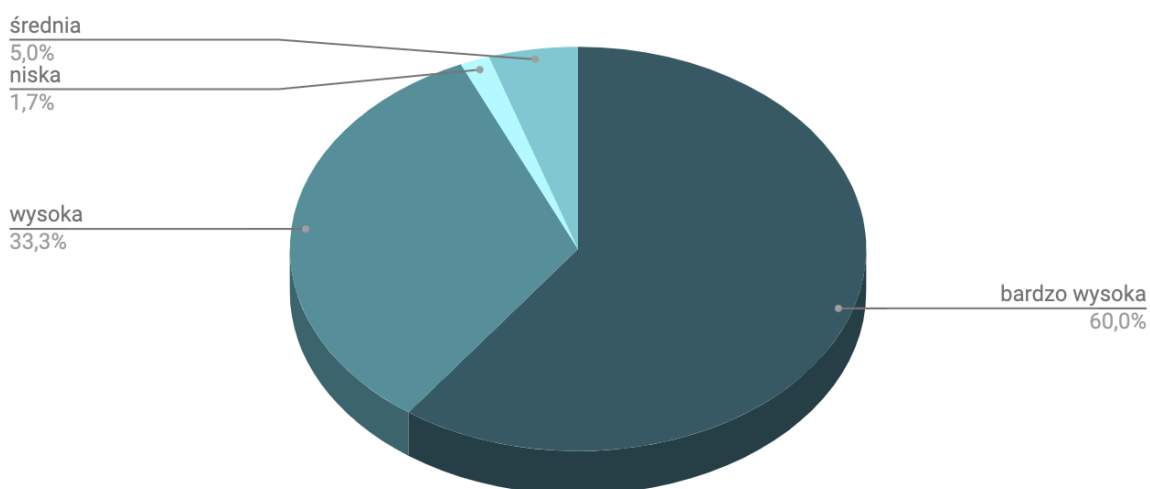
Rozdział IV Wpływ projektów FIO na wizerunek i wiarygodność organizacji

CATI (Computer Assisted Telephone Interview)

Wpływ na wizerunek i wiarygodność w środowisku lokalnym organizacji realizujących projekt/y

Respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia wpływu realizowanych przez ich organizację projektów na wizerunek i wiarygodność organizacji w środowisku lokalnym. Oceny dokonali na skali 5-punktowej (1 – bardzo nisko, 5 – bardzo wysoko). Średnia ocena wynosi 4,52. Zdecydowana większość badanych wskazała na bardzo wysoki stopień wpływu na wiarygodność i wizerunek – 60% (72). Druga co do wielkości grupa ankietowanych oceniła ten stopień jako wysoki – 33,3% (40). Pozostali ocenili stopień ten jako średni – 5% (6) oraz niski – 1,7% (2). Nikt nie ocenił stopnia wpływu na wiarygodność i wizerunek jako bardzo niski.

Ocena stopnia wywierania wpływu realizowanego projektu na wizerunek i wiarygodność organizacji w środowisku lokalnym

Wpływ na wizerunek i wiarygodność w środowisku biznesowym organizacji realizujących projekt/y

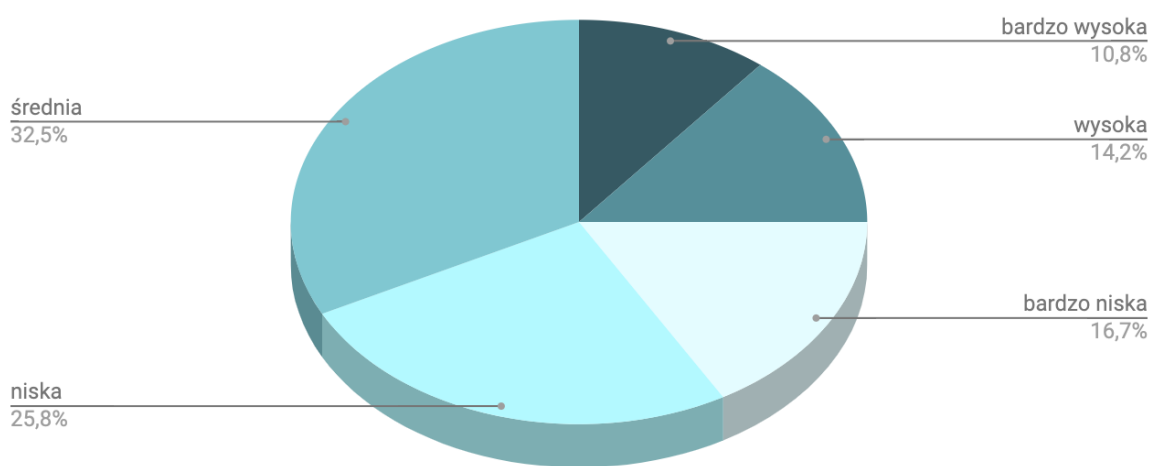
Ankietowani zostali poproszeni o ocenę stopnia wpływu realizowanych przez ich organizację projektów na wizerunek i wiarygodność organizacji w środowisku biznesowym. Oceny dokonali na skali 5-punktowej (1 – bardzo nisko, 5 – bardzo wysoko). Średnia ocena wynosi 2,77.

Największa grupa badanych wskazała na średni stopień wpływu na wiarygodność – 32,5% (39).

Pozostali respondenci ocenili ten stopień jako niski – 25,8% (31), bardzo niski – 16,7% (20), wysoki – 14,2% (17) oraz bardzo wysoki 10,8% (13).

Zatem blisko połowa ankietowanych (42,5%) oceniła wpływ projektów na środowisko biznesowe jako niski oraz bardzo niski.

Ocena stopnia wywierania wpływu realizowanego projektu na wizerunek i wiarygodność organizacji w środowisku biznesowym

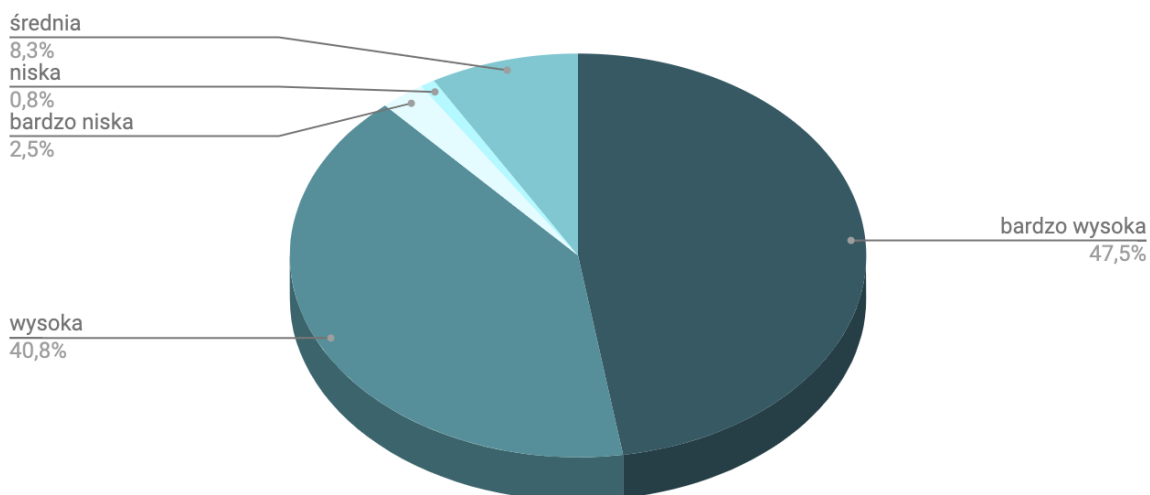

Wpływ na wizerunek i wiarygodność wśród samorządu lokalnego organizacji realizujących projekt/y

Respondenci zostali poproszeni również o ocenę stopnia wpływu realizowanych przez ich organizację projektów na wizerunek i wiarygodność organizacji wśród samorządu lokalnego. Oceny dokonali na skali 5-punktowej (1 – bardzo nisko, 5 – bardzo wysoko). Średnia ocena wynosi 4,3.

Największa grupa badanych wskazała na bardzo wysoki stopień wpływu na wiarygodność – 47,5% (57). Druga co do wielkości grupa ankietowanych oceniła ten stopień jako wysoki – 40,8% (49). Pozostali ocenili stopień ten jako średni – 8,3% (10), bardzo niski – 2,5% (3) oraz niski – 0,8% (1).

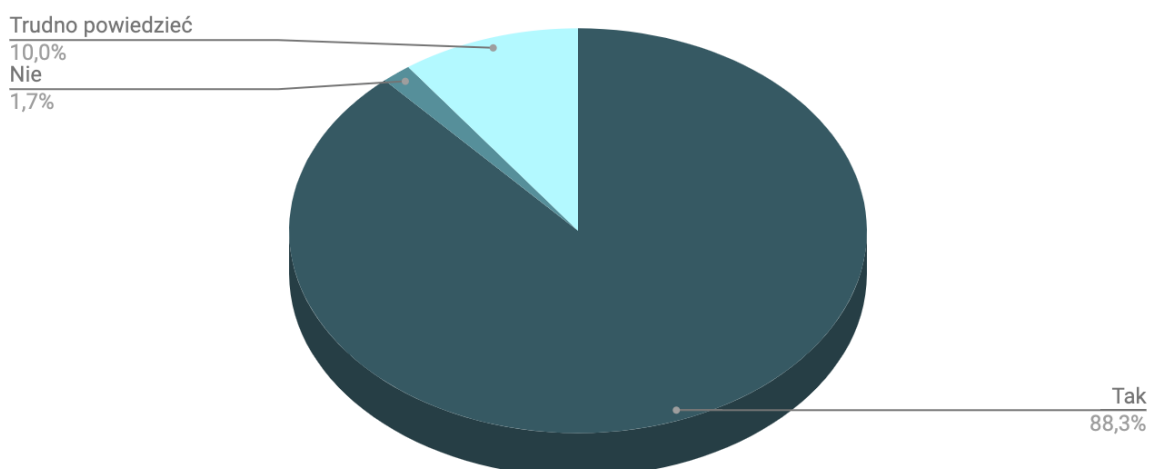
Ocena stopnia wywierania wpływu realizowanego projektu na wizerunek i wiarygodność organizacji wśród samorządu lokalnego

Wpływ marki FIO na wizerunek i wiarygodność organizacji i ich pozycję

Badanych poproszono o ocenę wpływu marki FIO na wizerunek i wiarygodność ich organizacji. Zdecydowana większość wskazała na istnienie takiego wpływu marki FIO na wiarygodność i wizerunek organizacji - 88,3% (106). Pozostali respondenci nie byli w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi - 10% (12) lub wskazali na brak takiego wpływu - 1,7% (2).

Odpowiedzi respondentów na pytanie „Czy marka FIO wpływa na wizerunek i wiarygodność organizacji i ich pozycję?”

FGI (Focused Group Interview)

Wpływ projektów FIO na wizerunek i wiarygodność organizacji

Czy realizacja projektów FIO przez organizację miała wpływ na wiarygodność organizacji (w środowisku lokalnym, w środowisku biznesowym, wśród samorządu lokalnego)?

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że organizacje pozarządowe realizujące projekty FIO budują autorytet swój oraz całego programu FIO. Dodał, że jeżeli efekty projektu są dobre, to organizacja oraz FIO są oceniane pozytywnie, natomiast jeśli efekty są złe – to analogicznie ocena wiarygodności organizacji spada.

Inny reprezentant NGO potwierdził słowa swojego poprzednika, mówiąc, że to w jaki sposób organizacja realizuje działania projektowe wpływa na jej wiarygodność. Ponadto, dodał: „Dla mnie to, że realizujemy FIO - może to ma przełożenie na wiarygodność, bo może niektórym to się kojarzy, że to jest coś dużego.”

Przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego także wypowiedział się na temat **spadku wiarygodności organizacji realizujących projekty FIO w stosunku do lat poprzednich**. „Z mojej perspektywy organizacji pozarządowych kiedyś [...] organizacja, która dostała dofinansowanie z FIO cieszyła się dobrym wizerunkiem i wiarygodnością, bo wygrała, czyli to był najlepszy projekt. Niestety można powiedzieć, że w ostatnich latach się to zmieniło. Głównie z tego powodu, że **zmieniły się kryteria, jest dużo łatwiej teraz dla nowych organizacji**.” Dodał także, że kolejnym czynnikiem, który jego zdaniem wpłynął na to, że wiarygodność FIO spadła jest to, że „minister dostał możliwość samodzielnego wskazania fajniejszych projektów.” Wyjaśniając, kontynuował: „Teraz w tej edycji to będzie. Jeśli pomysł jest fajny, to można dać więcej punktów. To zawsze rodzi wątpliwość [...], czy ta organizacja dostała, bo miała fajny pomysł czy jednak dostała dlatego, że ktoś powiedział ekspertowi, żeby ta organizacja dostała. I w ostatnich latach też coraz głośniej było słyszeć o tym, że były wywierane naciski na ekspertów czy że eksperci byli coraz słabsi.”

Reprezentant Rady Działalności Pożytku Publicznego potwierdzając opinię o spadku wiarygodności FIO stwierdził: „Moim zdaniem w ostatnich latach, przynajmniej z perspektywy środowiska pozarządowego to, że ktoś dostał FIO nie świadczy już o tym, że to jest jakaś wiarygodna organizacja. Renoma tego konkursu podupadła.” Dodał także, że „być może też celem jest to, żeby te pieniądze dostawały nowe lokalne organizacje, które dopiero co

powstały. Chociaż tutaj też widać, że jakby szybko się znajdują nowe organizacje tylko po to, żeby wziąć grant w tym roku, a w przyszłym znowu będzie kolejna organizacja.”

Przedstawiciel organizacji pozarządowej zgodził się z opinią o **spadku wiarygodności FIO. Jako przyczynę wskazał sposób oceniania projektów.** „Zgadzam się z tym, że wiarygodność konkursu chyba trochę podupadła. Moim zdaniem wpływ główny ma na to sposób oceny. Dlatego, że w tamtym roku rozmawiałam z dwoma ekspertkami, które pytałam jak oceniają i powiem szczerze, że byłam w bardzo dużym szoku, bo te opinie przez jaki pryzmat jedna osoba ocenia, a przez jaki druga osoba ocenia – to moja refleksja była taka, że to trochę jest rosyjska ruletka i na którego eksperta trafią z jego wizją. Bo jeden ocenia tak jak się jeszcze oceniało projekty z EFS-u – czy cele są smart itd., czyli taką logiką projektową, a drugi ocenia to czy fajny pomysł, czy jest potrzebny czy niepotrzebny. W związku z tym ta duża rozbieżność, że się przyjmuje różne wizje naprawdę powoduje to, że trzeba mieć trochę farta w tym konkursie.”

Osoba reprezentująca organizację pozarządową podzieliła się spostrzeżeniami na temat zależności między **wiarygodnością a przydatnością projektu na danym terenie.** „Wiarygodność zdecydowanie się podnosi przy realizacji projektu, jeżeli dany projekt jest faktycznie potrzebny, bo generalnie kiedyś pisałem [...] pracę [...] naukową dotyczącą funkcjonowania organizacji pozarządowych na terenach lokalnych. Są organizacje, które korzystają z potencjału danej gminy albo które próbują zaszcześcić idee na terenie gminy, które tam nie funkcjonują. Oba typy organizacji są bardzo potrzebne. Tylko, żeby projekt był skuteczny, to trzeba jednak poszukać kompromisu. Jeżeli ktoś próbuje wdrażać rzeczy, które są z punktu widzenia społeczności lokalnej niepotrzebne to wtedy wiarygodność będzie o to pomniejszana.”

Inny przedstawiciel NGO zwrócił uwagę na **aspekt angażowania społeczności w kontekście wiarygodności.** Stwierdził, że kiedy organizacja, której jest członkiem robi coś dla danej społeczności, np. „dzieci organizują jakiś festyn, jakiś piknik rodzinny”, to ich działania są później lepiej postrzegane w całej społeczności. „Myślę, że to jest takie uniwersalne, że jak coś się robi dla społeczności, a dzięki funduszom FIO mamy na to pieniądze, to siłą rzeczy ta wiarygodność będzie wzrastała. Po prostu wychodzimy do ludzi, oni nas widzą, poznają, wiedzą co robimy – w ten sposób.”

Reprezentant organizacji pozarządowej wypowiedział swoją opinię podając przykład projektów szkoleniowych. Stwierdził, że zdarzają się takie organizacje, które „robią projekty szkoleniowe [...] tylko po to, żeby że tak powiem odfajkować szkolenie i albo zarobić albo dać zarobić trenerowi.” Dodał, że jego zdaniem w takich przypadkach wiarygodność organizacji spada. „Natomiast jeżeli rzeczywiście realizuje projekt, który widać, że jest potrzebny, że odbiorcy tego projektu widzą, że ten projekt jest fajnie zrobiony, nawet, że to szkolenie jest fajne, rzeczywiście coś daje, że jest ciekawie zrobione – to w tym momencie ta wiarygodność będzie rosła.”

Osoba będąca przedstawicielem urzędu gminy odniosła się do poprzedniej wypowiedzi. Stwierdziła, że w momencie, kiedy „dana organizacja [...] przedstawia [...] harmonogram swojego projektu i pokazuje go wszystkim przyszłym beneficjentom, odbiorcom i później konsekwentnie trzymając się tego programu jest to wszystko realizowane, są zapraszani do tego ludzie to myślę, że tutaj przede wszystkim na tym jest budowana ta pierwsza wiarygodność danej organizacji.” Następnie dodała, że jej zdaniem ważnym aspektem jest **logo organizacji oraz logo funduszu na materiałach** udostępnianym uczestnikom projektu. „To jest w ten sposób bardzo fajnie i bezpośrednio kreowana marka danej organizacji, danego funduszu i za tym idzie budowanie wiarygodności danej organizacji. Także ludzie oswajają się z tym, że to jednak ta organizacja, to jednak ten fundusz.”

Reprezentant organizacji pozarządowej wypowiedział się na temat własnych doświadczeń z realizacji projektu ze szkołami. Stwierdził, że wiarygodność jego organizacji znacząco wzrosła. Powiedział, że na samym początku szkoły sprawdzały organizację, a teraz nie mają już takiej potrzeby.

Inny przedstawiciel organizacji pozarządowej zgodził się z poprzednikami. Powiedział, że fakt realizowania projektu FIO podnosi wiarygodność organizacji. Dodał jednak: „Z tym, że można ją także stracić, jeśli się ten projekt źle realizuje lub, tak jak kolega mówił, nie trafi się w potrzeby mieszkańców.” Ponadto, zauważył, że **realizacja projektu FIO podnosi wiarygodność organizacji również wśród samorządu lokalnego**. Następnie dopowiedział: „to buduje jakiś kapitał na przyszłość, na dobrą współpracę z władzami, w tym sensie, że jeśli organizacja pozarządowa realizuje dane inicjatywy lokalne, czy projekty to jest szansa, że te władze lokalne z większym prawdopodobieństwem wesprzeć mogą finansowo.”

Osoba reprezentująca urząd gminy zwróciła uwagę na **podnoszenie wiarygodności projektu poprzez umieszczanie fotorelacji ze zrealizowanych wydarzeń lub warsztatów w social mediach**. „Też społeczeństwo, które nie jest czynnym odbiorcą akurat danego projektu też widzi, że są przeprowadzane takie działania.”

Czy realizacja projektów FIO przez organizację miała wpływ na wizerunek organizacji (w środowisku lokalnym, w środowisku biznesowym, wśród samorządu lokalnego)?

Reprezentant urzędu miasta stwierdził, że w oczach władzy lokalnej buduje się pozytywny wizerunek danej organizacji, która „fajnie coś organizuje, dobrze, rozlicza się, nie ma żadnych problemów”.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że realizowanie projektu FIO niekoniecznie jest czymś nobilitującym organizację ze względu na **brak rozpoznawalności FIO na obszarze, w którym działa jego organizacja**. Dodał także, że „czasami pośród organizacji pozarządowych ja mam takie poczucie, że jak ktoś dostał FIO to może właśnie nie do końca jest ok, bo [...] może nie tyle fanaberia ekspertów, co polityczne jakieś po prostu [...] preferencje.” Osoba reprezentująca urząd gminy stwierdziła, że **„im więcej działań zrealizowanych przez organizację, im jest ona aktywniejsza tym bardziej pozytywnie jest odbierana** zarówno przez władzę, przez społeczeństwo, jakieś inne podmioty partnerskie, bo jeśli nie prowadzi żadnych działań to nie można mówić o kreowaniu wizerunku na zewnątrz.”

Reprezentant NGO wyraził opinię, że każde działanie organizacji ma również na celu budowanie jej wizerunku – „czyli dobrego odbioru zarówno na zewnątrz, w tym w środowiskach lokalnych, jak i wśród swoich.”

Reprezentant urzędu gminy wyraził opinię na temat wizerunku organizacji. „Myślę, że w ogóle jeżeli na danym obszarze wcześniej nie były realizowane jakieś wydarzenia, natomiast zadziały się dzięki realizacji FIO to na pewno to buduje pozytywny wizerunek danej organizacji.” Zwrócił uwagę na aspekt budowania wizerunku poprzez zaangażowanie konkretnych grup społecznych, w podanym przez niego przykładzie środowiska szkolnego do realizacji wydarzeń. Stwierdził, że wizerunek organizacji został pozytywnie zbudowany dzięki działaniu na różnych obszarach – zamiast skupieniu na wyłącznie szkołach lub wyłącznie seniorach.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej wypowiedział się na temat wizerunku organizacji realizującej FIO wśród innych organizacji pozarządowych. Uczestnik badania stwierdził, że otrzymanie dofinansowania z FIO „jednak jest pewnym osiągnięciem, bo wniosków jest składanych około 3 tysięcy, a organizacji, które realizują jest około 500”, w związku z czym jego zdaniem wpływa to pozytywnie na wizerunek danej organizacji.

IDI (Individual In-Depth Interview)

Czy realizacja projektu/ów FIO przez Pana/i organizację miała wpływ na wiarygodność organizacji?

Większość respondentów zgodnie stwierdziła, że realizacja projektów FIO wpływa pozytywnie na wiarygodność organizacji zarówno w środowisku lokalnym, biznesowym jak i samorządu lokalnego.

Środowisko lokalne

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że realizacja projektu FIO miała wpływ na wiarygodność organizacji w środowisku lokalnym. „**Wiarygodność połączyłbym z tą eksperckością**, że tutaj wystąpiliśmy z takiej pozycji, że prowadziliśmy **warsztaty dziennikarskie, czy warsztaty dla rad dzielnic**, czy podejmowaliśmy tutaj te interwencje w tych sprawach zgłoszonych.”

Osoba reprezentująca urząd gminy twierdząc, że realizacja projektu FIO miała wpływ na wiarygodność organizacji w środowisku lokalnym, zwróciła uwagę na większą liczbę osób zainteresowanych wyjazdami organizowanymi przez organizację.

Przedstawiciel urzędu miasta stwierdził, że wiarygodność organizacji wzrosła dzięki realizacji projektu FIO **przede wszystkim w środowisku lokalnym** z tego względu, że **projekty są tworzone właśnie dla środowiska lokalnego**.

Osoba reprezentująca organizację pozarządową stwierdzając wzrost wiarygodności organizacji w środowisku lokalnym wskazała, że nastąpiło to m.in. dzięki temu, że „poszły informacje **w media** o naszej działalności placówki, naszej fundacji i powiatowej świetlicy socjoterapeutycznej - otwartej w ramach programów FIO. Były **artykuły w gazetach**, była podana informacja przez **katolickie radio lokalne**, przez **telewizję kablową lokalną** także poszły informacje.”

Reprezentant organizacji pozarządowej potwierdzając wzrost wiarygodności organizacji stwierdził: „Tak, jak najbardziej podniosło naszą wiarygodność, [...] ponieważ **z takiej organizacji nie za wielkiej staliśmy się organizacją jedną z największych, o ile nie największą w Lubartowie**, która zrzesza tak dużą grupę członków i obejmuje swoim działaniem szeroki zakres.”

Kolejny badany przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że przed realizacją projektu organizacja była lekceważona w środowisku. „Bardzo często spotykaliśmy się z takim nieprzyjemnym stwierdzeniem, że zawracamy komuś głowę, że to jest niepotrzebne, że uczniowie są po to, żeby się uczyć, a nie zajmować wolontariatem. **A po szkoleniach, po spotkaniach, po tej naszej pracy, jaką wykonaliśmy w ramach realizacji projektu myślę, że chociaż po części zmieniło się myślenie u wielu osób.**”

Osoba reprezentująca urząd miasta stwierdziła: „Według mojej oceny wiarygodność tej organizacji, która w tej chwili korzysta ze środków FIO jest bardzo wysoka.” Reprezentant samorządu gminnego potwierdzając wpływ realizacji projektów FIO na wiarygodność organizacji w środowisku lokalnym stwierdził: „Jeżeli idą za projektem realne działania i ludzie to widzą to też przekonują się do organizacji. Widzę w przypadku jednej organizacji bardzo duży postęp, że **z nieufnością mieszkańcy podchodzili, teraz [...] udało się dzięki działaniom projektowym wzmocnić to zaufanie** – że można się zwrócić z jakimś tematem do organizacji i jakoś wspólnie go próbować rozwiązać albo stworzyć jakąś inicjatywę.”

Badany reprezentant urzędu miasta stwierdził, że wiarygodność organizacji wzrosła dzięki realizacji projektu FIO **także w środowisku organizacji pozarządowych**. „Myślę, że pozyskanie środków FIO jakoś **pozycjonuje organizacje** w trzecim sektorze lokalnym. Pokazuje, że często jak to są nowe organizacje, które dopiero co powstały, że jest jakiś nowy gracz w środowisku, który jest na tyle ogarnięty i na tyle ma ciekawe pomysły, że jest w stanie sięgnąć po te środki.”

Środowisko biznesowe

Przedstawiciel urzędu miasta stwierdził, że to, czy wiarygodność organizacji w środowisku biznesowym ulega zmianie pod wpływem realizacji projektów FIO **zależy od tego, czy organizacja przy realizacji zadania nawiązuje kontakty z tym środowiskiem**. Stwierdził

jednak, że jego zdaniem wiarygodność organizacji na pewno podnosi się w momencie, gdy środowisko biznesowe **widzi logo FIO**.

Reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że realizacja projektu FIO podniosła wiarygodność organizacji w środowisku biznesowym. Wspomniał o współpracy z przedsiębiorcami, dzięki której pozyskano część infrastruktury technicznej dla swojej organizacji. „Tak, to też jest taka właśnie rzecz, że w tych firmach też pracują ludzie uzależnieni i właśnie kiedy my się zwracaliśmy z taką prośbą, to też były takie sygnały, że oni mają problem ze swoimi ludźmi, że są osoby zdolne, które wykonują rzetelnie i solidnie swoją pracę, ale jednak problem alkoholowy, który ich dotknął – zawalają w sytuacjach, w których pracodawca by się nie spodziewał nawet i **wtedy też się zwracali do nas z prośbą, jak pomóc takiej osobie.**”

Przedstawiciel organizacji pozarządowej potwierdzając, wpływ realizacji projektów FIO na wzrost wiarygodności organizacji w środowisku biznesowym stwierdził: „Myślę, że jakby nie widzieli, że to jest wiarygodne, to nie wykładaliby środków ani nie angażowali się w to, co tam się dzieje.”

Inny respondent reprezentujący organizację pozarządową stwierdził, że realizacja projektu FIO w przypadku jego organizacji nie miała wpływu na wzrost wiarygodności organizacji w środowisku biznesowym.

Samorząd lokalny

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że realizacja projektu FIO miała wpływ na wiarygodność organizacji wśród samorządu lokalnego. Uważa, że to dzięki temu, że organizacja przedstawiała samorządowi **infografiki oraz informacje w sprawozdaniach**. „Mam wrażenie, że radni miejscy kiedyś częściej ignorowali fundację na początku jej działania, a teraz, również dzięki tym działaniom z FIO, zwracają uwagę na to, o czym do nich piszemy czy o czym do nich mówimy. Bardziej to respektują.”

Reprezentant urzędu miasta potwierdził wzrost wiarygodności organizacji wśród samorządu lokalnego dzięki realizacji projektu FIO: „To, że organizacja dostaje pieniądze rządowe, z których się musi rozliczyć to jest jakiś **wskaźnik zaradności takiej organizacji**. Pokazuje to, że nie jest to organizacja, która wyłącznie żyje w środowisku lokalnym i czerpie z zasobów lokalnych, ale **jest w stanie postarać się o środki publiczne i konkurować z innymi**

organizacjami. FIO jest takim konkursem, w którym konkurencja jest bardzo duża, więc z założenia przyjmuje się, że te organizacje, które pozyskały te środki to przygotowały, dobre, ciekawe projekty i wygrały konkurencję z tysiącami innych organizacji z całego kraju, więc **pozyskanie tych środków przez lokalną organizację dla urzędu jest pewnym wskaźnikiem jakości funkcjonowania tej organizacji,** że ona ma coś ciekawego do zaproponowania, jest doceniona na forum ogólnopolskim.”

Przedstawiciel urzędu miasta uznał, że wiarygodność organizacji wśród samorządu lokalnego wzrosła: „Każda organizacja pozarządowa, która pozyskuje środki z zewnątrz, pozyskuje środki z FIO, gdzie konkurencja jest naprawdę duża, bo tych ofert wpływa bardzo dużo, **jak najbardziej staje się dla nas wiarygodnym partnerem.**”

Osoba reprezentująca organizację pozarządową potwierdzając wzrost wiarygodności wśród samorządu lokalnego stwierdziła, że władze **„dostrzegają nasz potencjał, że działamy efektywnie, działamy prężnie, nie tylko się skupiamy na środkach z miasta, tylko pozyskujemy z zewnątrz te środki i ta wiarygodność rośnie z roku na rok.”**

Jeden z reprezentantów organizacji pozarządowej podzielił się tym jaki efekt realizacja projektu FIO przyniosła: „Na pewno to pokazało też, że jesteśmy partnerami godnymi współpracy.”

Jeden z przedstawicieli samorządu gminnego był odmiennego zdania, nie dostrzegając wzrostu wiarygodności organizacji wśród samorządu lokalnego w wyniku realizacji projektów FIO.

Czy realizacja projektu/ów FIO przez Pana/i organizację miała wpływ na wizerunek organizacji?

Środowisko lokalne

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że realizacja projektu FIO miała bardzo duży wpływ na wizerunek organizacji. Według niego wizerunek wzrósł najbardziej właśnie w środowisku lokalnym.

Reprezentant urzędu miasta uznał, że realizacja projektu FIO miała wpływ na wizerunek organizacji w środowisku lokalnym i stwierdził: „Tak czysto PR-owo analizując, te pieniądze z FIO pozwalają organizacjom też na zadbanie o taką **stronę wizualną swoich działań.** Często

organizacje, które korzystają z tych środków mają po prostu szansę na wyprodukowanie jakichś **ciekawszych materiałów** - ciekawszych wizualnie i treściowo w stosunku do tego, co na przykład jest finansowane przez urząd miasta, gdzie te środki zazwyczaj są cięte. Organizacja startując w konkursie takim lokalnym zazwyczaj dostaje mniej niż potrzebuje i potem realizacja projektów odbywa się kosztem **działań takich wizerunkowych**, a środki z FIO są przyznawane w wysokości, o którą się aplikuje, co pozwala po prostu na wpisanie od razu w budżecie pieniędzy na takie działania jak **promocja, grafika, redakcja treści**. To buduje **wizerunek profesjonalnej organizacji.**”

Osoba reprezentująca urząd miasta stwierdzając, że realizacja projektów FIO ma wpływ na wizerunek organizacji w środowisku lokalnym wskazała: „Ta organizacja jest dla nas **wiarygodnym partnerem**. Też doceniamy to, że w FIO jest **bardzo szeroki zakres tych zadań**. [...] Doceniamy nie tylko to, że te pieniądze są pozyskane, ale doceniamy też pomysłowość organizacji, które naprawdę **najlepiej wiedzą jakie problemy społeczne się w naszym lokalnym środowisku pojawiają.**”

Według przedstawiciela organizacji pozarządowej organizacja dzięki projektowi FIO zaczęła być postrzegana jako „organizacja, która się udziela faktycznie społecznie, która działa w konkretnym kierunku, ma coś konkretnego do zaproponowania.”

Środowisko biznesowe

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że realizacja projektu FIO miała wpływ na wizerunek organizacji w środowisku biznesowym. Dodał, że dzięki realizacji projektu nawiązał kontakt z przedsiębiorcą, który zadeklarował **wpłacanie darowizny na działalność fundacji**. Reprezentant urzędu miasta potwierdzając wpływ na wizerunek organizacji w środowisku biznesowym, stwierdził zależność: „jeżeli to środowisko biznesowe jest w jakiś sposób zaangażowane w realizację tego zadania”. Dodał także, że jego zdaniem „**tatwiej współpracuje się z partnerem, który pozyskuje pieniądze z programów rządowych, bo jest to partner sprawdzony.**”

Samorząd lokalny

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że realizacja projektu FIO miała wpływ na wizerunek organizacji wśród samorządu lokalnego. Dodał, że **urząd miasta uwzględnia ich organizację przy rozmowach o zmianach statutów dzielnic.**

Reprezentant urzędu miasta stwierdził, że realizacja projektu FIO ma wpływ na wizerunek organizacji wśród samorządu lokalnego: „Dzięki temu my dostajemy jako samorząd lepszej jakości materiały produkowane przez organizację i to jest zauważalne. Trzeba przyznać, że te pieniądze podnoszą na dużo wyższy poziom **jakość materiałów** organizacji.”

Przedstawiciel organizacji pozarządowej potwierdzając wpływ na wizerunek stwierdził: „Mieliśmy bardzo dobrą **rekomendację wójtów czy starosty** itd. Nawet miałem informację, że **na sesjach rady powiatu były przedstawiane nasze działania.**”

Rozdział V Promocja własnej organizacji dzięki FIO

CATI (Computer Assisted Telephone Interview)

Ankietowani zostali poproszeni o podanie sposobów wykorzystywania projektów realizowanych w ramach FIO do promocji własnej organizacji. Zdecydowana większość wskazała na trzy następujące sposoby:

- informowanie w mediach o projekcie – 95% (114),
- informowanie o projekcie na stronie www – 88,3% (106),
- organizowanie spotkań lokalnych informujących o projekcie – 87,5% (105).

Ponadto, 58 respondentów wskazało na inne sposoby wykorzystywania projektów do promocji własnej organizacji.

- 1) Najczęściej powtarzającą się odpowiedzią było informowanie w mediach społecznościowych (32 odpowiedzi).
- 2) 17 respondentów wskazało na wykorzystanie plakatów i ulotek do promocji.
- 3) Kolejnym wymienionym sposobem było informowanie poprzez media lokalne oraz krajowe (6 odpowiedzi). Wśród tych opinii znalazły się m.in. takie wypowiedzi:
  - „Informacje były nawet w specjalistycznych i ogólnopolskich miesięcznikach jak np. "Nowy Obywatel"”;
  - „Wyjątkowo szeroka promocja w mediach - TVP Kielce, inne media lokalne, telewizja kablowa, informacja w Starostwie Powiatowym”;
  - „W mediach lokalnych informacja była nadzwyczaj szeroko podana ze względu na zaangażowanie się w działania okolicznych i znajomych dziennikarzy”;
  - „Poza informacjami w mediach zgłaszanymi przez organizację, to w ramach działań projektowych były organizowane spotkania, na których również pojawiali się dziennikarze, co potem opisywali w dolnośląskich mediach lokalnych”;
  - „Wypowiedzi włodarzy samorządów lokalnych z województwa w radiu i telewizji, którzy chwalili tam organizację i realizowane projekty”.

- 4) Innym sposobem promocji wspomnianym przez respondentów była promocja w trakcie organizowanych wydarzeń kulturalnych i społecznych (6 odpowiedzi). Wśród tych opinii znalazły się m.in.:
- Spektakle i przedstawienia (2);
  - „Po zakończeniu realizacji projektu było zorganizowane szerokie spotkanie, zakończone koncertem, gdzie były przedstawione wyniki i osiągnięcia realizowanego projektu”;
  - „Organizacja co roku organizuje spotkanie noworoczne, podczas którego są podawane jej osiągnięcia. Projekty realizowane z FIO również były na tych spotkaniach przedstawiane”;
  - „Uczestnictwo w dniu pierwszej pomocy, gdzie seniorzy (uczestnicy projektu) mocno zaangażowali się w działania, dzięki czemu organizacja została zauważona”;
  - „Efekty projektu były prezentowane na Ogólnopolskim Forum Organizacji Pozarządowych oraz na Forum Organizacji Korporacyjnych, co przyczyniło się w znacznym stopniu do promocji organizacji”.
- 5) Respondenci wymienili także korzystanie ze strony internetowej gminy i lokalnych instytucji do promocji swojej organizacji (5 odpowiedzi). Wśród poszczególnych odpowiedzi wspomniane zostały m.in. strona www szkoły oraz strona OPS.
- 6) Kolejnym sposobem promocji wymienianym przez badanych było rozpowszechnienie folderów lub informatorów na temat projektu (5 odpowiedzi). Wśród poszczególnych odpowiedzi znalazły się m.in.:
- „Materiały szkoleniowe, które następnie były rozpowszechniane przez samych uczestników projektu wśród znajomych”;
  - „Bezpłatne i dobrowolne wzmianki o organizacji i jej projektach w biuletynach informacyjnych innych organizacji”.
- 7) Część z badanych wymieniła także mailing jako środek do promocji własnej organizacji (4 respondentów).
- 8) Wspomniane zostały także ogłoszenia parafialne jako środek do promocji organizacji (2 respondentów).

9) Część z respondentów wykorzystwała także w swoich organizacjach do promocji gadżety z logo projektu/organizacji (2 respondentów). Wśród poszczególnych odpowiedzi znalazły się m.in.:

- „Organizacja konkursów promocyjnych, gdzie nagrodami były koszulki z logo i nazwą organizacji. Konkursy te cieszyły się wielkim zainteresowaniem również z zewnątrz - spoza obszaru gminy”;
- „Koszulki, czapki z tytułem projektu”.

10) Pozostałe wymienione przez ankietowanych sposoby promowania własnej organizacji za pomocą projektu FIO to:

- „Dzięki jednemu z projektów wprowadzono pilotażowo wolontariat w szkołach podstawowych, co działa do dziś, nawet po zakończeniu projektu. Na pewno wypromowało to w jakiś sposób organizację” (1);
- Film promocyjny (1);
- Informacja telefoniczna (1).

FGI (Focused Group Interview)

W jaki sposób organizacje wykorzystują realizowane projekty w ramach P FIO do promocji własnej organizacji?

Przedstawiciel organizacji pozarządowej podzielił się swoją opinią na temat wykorzystywania projektów FIO do promocji własnej organizacji. „Jeżeli realizujemy jakieś działania na takim czy innym terenie to też budujemy rozpoznawalność swojej marki. Dzięki temu gdzieś możemy zaistnieć.” Dodał także, że **realizując działania z projektu FIO nie buduje się wyłącznie wizerunku programu FIO, ale także wizerunek własnej organizacji.** „Dla mnie to jest takie oczywiste, bo to jest jedno z drugim powiązane, bo nikt anonimowo nie działa w środowisku, tylko jeśli działamy to ktoś zapamiętuje, że to stowarzyszenie robi jakieś działania i myślę, że też w programie łatwiej jest, bo też utożsamiamy się zawsze ze swoją organizacją łatwiej i szybciej zapamiętuje się jednak to, że takie stowarzyszenie, taka organizacja tutaj robiła to i to niż, że to z FIO było.”

Reprezentant innej organizacji pozarządowej wyraził swoją opinię na temat **budowania promocji własnej organizacji poprzez działania promocyjne projektowe**, podając przykład projektu realizowanego przez jego organizację. „W projekcie z 2016 roku mieliśmy takie działania promocyjne dosyć fajne, bo były i audycje radiowe, była wystawa zdjęć kobiet aktywnych, więc jakby ten projekt był bardzo rozbudowany pod kątem promocji takiej w mediach nas. Dodatkowo jeszcze wystawa nam została w postaci pięknie wywołanych w dużym formacie zdjęć. Do tej pory pomaga nam w promowaniu idei i w promowaniu stowarzyszenia.”

Przedstawiciel urzędu gminy także wyraził swoją opinię w tym temacie. Stwierdził, że organizacje wykorzystują realizowane projekty w ramach FIO do promocji własnej organizacji **„przez organizację wydarzeń kulturalnych czy też sportowych”**. Podał także przykład: „u nas to był chociażby bieg patriotyczny i gdzieś ta promocja, poza tym plakaty, informacja idzie dalej do społeczeństwa i nie tylko tutaj tego lokalnego, ale też widać to na zewnątrz dalej.”

Osoba reprezentującą organizację pozarządową stwierdziła, że promocja własnej organizacji jest szczególnie istotna w odniesieniu do władz lokalnych, jako że społeczność lokalna może nie kojarzyć czym jest FIO.

Inny reprezentant organizacji pozarządowej podzielił się przemyśleniem na temat promocji własnej organizacji wykorzystując realizowane projekty z FIO poprzez wpisanie ich jako swojego dorobku przy sporządzaniu wniosków do kolejnych dofinansowań. Stwierdził także, że „jak ktoś zobaczy, że był realizowany projekt finansowany przez FIO to będzie pokazywało, że ta organizacja po pierwsze - ma dobre pomysły, po drugie - potrafi je rozliczyć.”

IDI (Individual In-Depth Interview)

W jaki sposób organizacje na terenie gminy/miasta wykorzystują realizowany projekt/projekty w ramach P FIO do promocji własnej organizacji?

Przedstawiciel samorządu podkreślił, że jeżeli działania prowadzone są przez organizację w ramach FIO to **wymogiem umowy jest informowanie o źródle pozyskanych środków**. Dodatkowo „to, że organizacja ta czy inna otrzymała dofinansowanie to jest powód do chwalenia się, żeby pokazać, że ma jakąś wiedzę, osoby związane z organizacją mają wiedzę, umiejętności w pozyskiwaniu środków to jest element, który warto podkreślać, który jest

podkreślany – „mamy dofinansowanie z FIO, mamy dofinansowanie z ministerstwa, to robimy w ramach tego projektu, to robimy z projektu takiego czy innego”. Zdaniem badanego przedstawiciela samorządu w przypadku FIO zawsze organizacje podkreślają, że realizują projekt FIO **żeby wzmocnić wiarygodność organizacji** wśród społeczności lokalnej oraz żeby się wypromować, że organizacja jest skuteczna.

Przedstawiciel organizacji realizującej projekt stwierdził, że organizacje właśnie poprzez promowanie wszystkich działań projektowych jednocześnie promują organizację.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej wskazał na **dużą różnorodność kanałów informacyjnych o projekcie**: konto na Facebooku, strona internetowa, informacje w prasie – w lokalnej gazecie, konferencja nagrywana przez lokalny kanał telewizyjny.

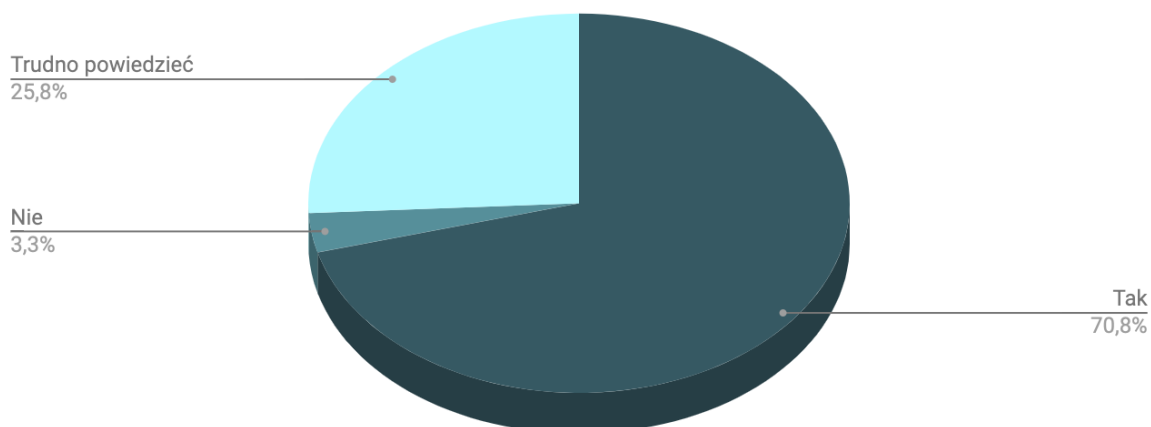
Jeden z badanych przedstawicieli organizacji realizującej projekt FIO wskazał na szeroką kampanię informacyjną w ramach projektu i **bardzo dużą skuteczność tej kampanii.**” Nawet czasami byłem zaskoczony, bo jak jechałem na rozmowy - czasami z dyrektorem szkoły czy z kierownikiem GOPS-u to te informacje wisiały na tablicach ogłoszeń, informacje o fundacji poszły i praktycznie też zaowocowało to tym, że mieliśmy zgłoszenia już kadry do młodzieżowego ośrodka socjoterapii.”

Rozdział VI Dostrzeżenie problemów społecznych przez władze lokalne

CATI (Computer Assisted Telephone Interview)

Respondenci zostali poproszeni o dokonanie oceny dostrzegania problemów społecznych przez władzę lokalną dzięki realizacji projektu. Zdecydowana większość uważa, że nastąpiło dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną dzięki realizacji projektu – 70,8% (85). Pozostali respondenci nie byli w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi – 25,8% (31) lub uważają, że nie nastąpiło dostrzeżenie problemów dzięki realizacji projektu – 3,3% (4).

Odpowiedzi respondentów na pytanie „Czy dzięki realizacji projektu/ów nastąpiło dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną?”

FGI (Focused Group Interview)

Dostrzeżenie problemów społecznych przez władze lokalne

Czy realizacja projektów FIO przez organizację ma wpływ na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną?

Badani przedstawiciele organizacji dostrzegają wpływ projektów FIO na dostrzeżenie problemów społecznych przez władze lokalne, ale w umiarkowanym stopniu. Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że ogólnie realizacja projektów FIO „jakiś zmiany wymusza we władzach lokalnych, jakiś to wpływ ma”.

Inny reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że „nie ma co oczekiwać, że taki instrument w postaci FIO, który bardziej jednak ma mobilizować mieszkańców do aktywności, wzmacniać organizacje, że zrobi nie wiadomo jakie efekty w tym zakresie.” Następnie dodał, że jego zdaniem „tak czy inaczej władza musi zauważać, jeżeli coś się dzieje lokalnie. Może tam jakieś pojedyncze przypadki są, że nie widzi albo udaje, że nie widzi, ale myślę, że jakoś musi się odnieść do tego.”

Osoba reprezentująca urząd miasta zwróciła uwagę na brak projektów angażujących bezpośrednio samorząd. Dodała jednak, że „oczywiście jeżeli powstają takie projekty – one są takim sposobem na mapowanie i diagnozę pewnych problemów i zjawisk, które występują w mieście, a które są dla samorządu ważne i później oczywiście samorząd chce odpowiadać na potrzeby swoich mieszkańców i mieszkank.”

Przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego wypowiedział się na temat wpływu projektów FIO na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną w następujący sposób: „Ogólnie bym wskazał, że większość projektów FIO i tak jakby wynika z pewnego problemu społecznego, którym jest – niska aktywność itd. Pytanie – co później zrobi z tym urząd. Tak jak było wcześniej powiedziane – to nie jest do końca miejsce na partycypację obywateli i urzędu czy władz miasta, więc z tego powodu może być trudno – bo czasem bywa tak, że projekt jest realizowany, a władze samorządowe nie mają nawet o tym pojęcia.”

Reprezentant organizacji pozarządowej w odpowiedzi na wypowiedź przedstawiciela RDPP stwierdził, że **w środowiskach wiejskich, gdzie działa jego organizacja władze lokalne zawsze dostrzegają realizację projektu.**

Kolejna osoba będąca członkiem organizacji pozarządowej potwierdziła słowa poprzednio wypowiadającego się przedstawiciela NGO. „Też się pod tym podpisuję, że trochę inna perspektywa jest kiedy w małej gminie jest realizowany projekt – to się go nie da nie zauważyć, czy nawet w mieście powiatowym, natomiast w Lublinie może zginąć ten projekt. W tym sensie, że może nawet miasto nie wiedzieć, że coś takiego jest realizowane.”

Przedstawiciel urzędu miasta ustosunkował się do powyższej opinii. „Trzeba się trochę postarać, żeby samorząd też się dowiedział. Taka prawda, bo jednak tych projektów w mieście jest bardzo dużo też finansowanych od nas.”

Przedstawiciel urzędu gminy stwierdził, że realizacja projektów FIO przez organizacje pozarządowe **pokazuje władzom kierunek działania**, którym mogą się zasugerować we własnych przedsięwzięciach.

Inny reprezentant urzędu gminy potwierdził słowa swojego poprzednika. „Myślę, że poprzez realizację niektórych zadań władze mają później jasność czy w tym kierunku trzeba coś robić, czy musimy w tym kierunku pójść, czy to się sprawdziło. Widzą np. zaangażowanie poszczególnych grup społecznych i to już daje jasny sygnał do tego, że powinniśmy współpracować z tymi grupami, czy powinniśmy realizować jakieś działania wspierające te grupy.”

Osoba będąca członkiem organizacji pozarządowej wypowiedziała swoją opinię na temat funkcjonowania władzy lokalnej na terenach wiejskich. „Wydaje mi się, że jednak na terenach wiejskich wójtowie, przynajmniej ci starszej daty, traktują urząd gminy, którą zarządzają na zasadzie budowania dróg, zarządzania szkołami itd. i troszeczkę brakuje im wycucia, jeżeli chodzi o pracę z tymi miękkimi projektami i miękkimi kompetencjami.” Następnie uczestnik badania potwierdził słowa swoich poprzedników, stwierdzając, że rolą organizacji pozarządowych jest właśnie wskazywanie grup, z którymi należy współpracować oraz kierunków działań.

Przedstawiciel urzędu gminy odpowiedział na poprzednie opinie stwierdzeniem, że „na etapie [...] struktury organizacyjnej urzędu gminy bardzo rzadko spotykamy osobę, która jest odpowiedzialna za współpracę z organizacjami pozarządowymi bądź za realizację projektów miękkich.” Dodał także, że **organizacje pozarządowe pełnią dla samorządów lokalnych rolę „centrum informacji” na temat współpracy z lokalną społecznością oraz jej problemów.** „Realizacja tych projektów informuje i uczy władzę, w jakim sektorze należy działać.”

Osoba reprezentująca organizację pozarządową wyraziła opinię, że **„kwestia dostrzegania tych problemów społecznych przez władzę to jest kwestia osobowości wójta czy burmistrza”**. Następnie przywołała przykład wójta z pewnej gminy wiejskiej, którego „podejście było takie, żeby animować czy inspirować do tworzenia się jak najwięcej organizacji pozarządowych i akurat w tej gminie w skali województwa lubelskiego nawet statystycznie można to chyba dzisiaj sprawdzić - tych organizacji tam jest najwięcej na obszarach wiejskich.”

Reprezentant NGO dodał następnie, że wójt ten działał tak, aby problemy społeczne były rozwiązywane przez lokalną społeczność. „Generalnie podejście było takie, żeby tam, gdzie

wchodzą organizacje pozarządowe, lokalni liderzy rozwiązują jakiś problem społeczny, władze lokalne się wycofują i pozwalają działać właśnie tym społecznościom.” Przedstawiciel urzędu gminy w odpowiedzi na poprzednią wypowiedź stwierdził, że takie nastawienie jak wspomnianego wójta ma też negatywną stronę. „Jeśli władze lokalne [...] widzą, że organizacje inwestują i angażują się w tę infrastrukturę społeczną to niektórzy mają takie podejście, że te organizacje już zaspokajają jakieś potrzeby w społeczności i nie ma potrzeby dalej władz lokalnych angażowania się w to.”

IDI (Individual In-Depth Interview)

Czy realizacja projektu/ów FIO przez Pana/i organizację miała wpływ na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną?

Reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że realizacja projektów FIO miała wpływ na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną. Powiedział, że działania projektowe jego organizacji przyczyniły się do opublikowania rejestru umów przez samorząd lokalny.

Badany przedstawiciel urzędu miasta potwierdzając dostrzeżenie problemów społecznych przez samorząd lokalny stwierdził: „W momencie, w którym organizacje [...] uwypuklają jakiś brak w funkcjonowaniu administracji publicznej czy po prostu kierują swoją aktywność w stronę jakiegoś działu administracji publicznej, **to też zmienia funkcjonowanie tej administracji.**”

Osoba reprezentująca urząd miasta potwierdziła również dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną: „Jak najbardziej tak. Dostrzegamy to, jak duża jest **potrzeba tej zmiany pokoleniowej w organizacjach.** Ktoś rozpoczyna ideę wolontariatu w tym mieście, więc my jako samorząd dostrzegamy, że **potrzebni są następcy tych osób, które rozpoczęły pewne idee.**”

Reprezentant organizacji pozarządowej potwierdzając wpływ na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną stwierdził: „Oczywiście **w dużej mierze było to spowodowane naszymi pismami.** [...] Także my ruszyliśmy, otworzyliśmy te działania z programu FIO - tak automatycznie inni też się otworzyli, zobaczyli, że mają takiego kontrahenta do działania, gdzie mogą wystać dzieci i **zauważyli potrzeby, ale to i własne potrzeby, bo nawet pracownicy urzędów skierowali swoje dzieci do nas, do naszej placówki.**”

Według kolejnego przedstawiciela organizacji pozarządowej dzięki działaniom projektowym jego organizacji **władze zaczęły dostrzegać problem alkoholizmu**, którym zajmuje się jego organizacja i **wspierać organizację w jej działaniach**.

Reprezentant urzędu miasta stwierdził, że **wszystkie projekty realizowane przez organizacje pozarządowe dają władzom lokalnym odpowiedzi na wiele pytań**. Dodał, że **widząc czy dane przedsięwzięcie cieszy się dużym zainteresowaniem czy nie, samorząd dostaje wskazówkę, w jakim kierunku powinien działać**.

Przedstawiciel samorządu gminnego potwierdzając dostrzeżenie problemów społecznych przez samorząd lokalny stwierdził, że tak jest, ponieważ „projekt był oparty na jakichś założeniach problemowych - co danym projektem chcemy rozwiązać. Samorzady dostrzegały w trakcie realizacji projektu problem i udało się go rozwiązać, na przykład **brak pomysłu na działania młodzieży zaowocował podjęciem uchwały w ramach projektu o utworzeniu młodzieżowej rady gminy**.”

Rozdział VII Wpływ na środowisko

FGI (Focused Group Interview)

Czy realizacja projektów FIO przez organizację ma wpływ na środowisko lokalne? (społeczność lokalna, inne organizacje, samorząd, przedsiębiorcy). Jeśli tak, to na czym ten wpływ polega?

Przedstawiciel organizacji pozarządowej wskazał na **wpływ na środowisko lokalne bezpośrednio wynikający z realizowanego projektu**, nastawionego właśnie na rozwój społeczności lokalnej. „Celem naszych projektów było to, żeby środowisko lokalne skorzystało. W pierwszym szkoliliśmy liderki lokalne, które przygotowywały inicjatywy i to już były osoby, które działały, więc one miały profesjonalizować swoje działanie, miały się rozkręcać z naszą pomocą i założenie miało być takie, że niezależny lider potem dostaje wzmocnione pewne umiejętności.” Wspomniał także o drugim projekcie, który miał służyć wzmocnieniu organizacji pozarządowych, a poprzez to, jak stwierdził, zyskało także środowisko lokalne. „Drugi projekt to było wzmacnianie organizacji pozarządowych, więc generalnie to też było po to, żeby potem był wpływ na środowisko w postaci pisanych projektów, w postaci prężnie działającej organizacji, więc u nas nasze dwa projektu równały się wpływowi na środowisko i na konkretne rzeczy, które tam się dzieją.”

Inny reprezentant organizacji pozarządowej potwierdził wpływ na środowisko lokalne wynikający bezpośrednio z charakteru projektów FIO. „Konstrukcja tych wielu projektów jest bardzo podobna Nawet można powiedzieć, że schemat jest taki sam. Jeżeli działamy, współpracujemy z liderami to najpierw jakieś wzmocnienie ich, ale to jest jedno. Myślę, że takim bardzo pozytywnym aspektem jest realizacja tych inicjatyw lokalnych [...], czyli takie działanie, gdzie się angażuje społeczność lokalną, a liderzy coś robią. [...]

Uczestnik badania reprezentujący organizację pozarządową zwrócił uwagę na **wsparcie samorządów lokalnych na następne działania po tym jak dana inicjatywa odniesie sukces**. „I efekt pozytywny polega również na tym, że na początku w projekcie wsparliśmy lidera, jakieś środki dostał na realizację tej inicjatywy [...] To są różne pikniki obywatelskie, spotkania wystawy itd. Później fajnie to działa, bo wójt widzi, że coś się fajnego zadziało, że przyszło 100 czy 200 czy 500 osób. To za rok już np. jakiegoś dofinansowania udzieli.”

Reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że także profil działalności jego organizacji sprawia, że projekty przez nich realizowane mają **wpływ na środowisko lokalne młodzieży**.

Powiedział, że jego organizacja współpracuje ze szkołami w małych miejscowościach i że w ich projektach „młodzież zawsze realizuje jakąś swoją inicjatywę, najczęściej na rzecz społeczności lokalnej.” Co więcej, stwierdził, że to „wychodzi naprawdę super” i dodał, że jeśli młodzież ze szkół ma jakiś pomysł zwracają się do przedsiębiorców lub wójta z prośbą o pomoc. Wypowiadający się zwrócił uwagę na to, że dzięki temu w młodzieży umacnia się wiara w to, że można wiele zrobić wspólnymi siłami.

Inny przedstawiciel organizacji pozarządowej potwierdził wpływ na środowisko lokalne młodzieży i opowiedział o projekcie jego organizacji. Przedstawił przykład oddziaływania na środowisko lokalne. Młodzież biorąca udział w projekcie postanowiła zorganizować dla swojej społeczności lokalnej z okazji obchodów Dnia Niepodległości pokaz musztry paradnej. „Projekt polegał na tym, że pojechali do orkiestry reprezentacyjnej Wojska Polskiego, tam obejrzeni pokaz musztry paradnej. Potem do nich przyjechał specjalista i ich tego nauczył. I oni dla tej swojej lokalnej społeczności taki pokaz przeprowadzili z okazji 11 listopada, bo taki był cel projektu. Myślę, że już będą go pokazywać przy różnych innych okazjach. To takie bardzo fajne lokalne oddziaływania.”

Kolejny reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że obserwuje dwutorowy wpływ na społeczność lokalną, na jej rozwój oraz na wzmocnienie jej potencjału. Pierwszym aspektem jego zdaniem jest **zwiększenie inicjatywności**. „Również staramy się jakieś wspólne przedsięwzięcia realizować w ramach FIO z naszymi uczestnikami. Staramy się, żeby oni mieli świadomość tego, że robią to dla innych, a nie dla siebie. To też jest ważne, żeby zmienić ten paradygmat.” Drugim aspektem, zdaniem badanego jest **wspieranie istniejących już inicjatyw i ich dofinansowanie**. „Na przykład w tym roku mieliśmy taką sytuację, że jedna z grup organizuje piknik lokalny dla dzieci z okazji dnia dziecka i generalnie panie się zgłosiły do projektu jako uczestniczki po to, żeby uzyskać wsparcie merytoryczne i uzyskać jakieś środki na to, na zasadzie takiego nieformalnego regrantingu wsparli ich inicjatywę ze względu na to, że tych środków brakowało.”

Osoba będąca przedstawicielem urzędu gminy stwierdziła, że działania tego typu wspierają **przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu**. „My akurat głównie współpracowaliśmy z grupą seniorów, więc oni byli tymi odbiorcami i miało to wpływ na to, że wychodzili z domów, wspierali te nasze działania, aktywnie w nich uczestniczyli, więc poczuli się też ważni w społeczeństwie i też myślę, że **integracja międzypokoleniowa** też wchodzi w grę dlatego, że wydarzenia realizowane przez stowarzyszenie były wydarzeniami, które angażowały nie tylko

seniorów, ale także odbiorcami były dzieci czy rodzice, więc były te działania stricte międzypokoleniowe.”

Inny reprezentant urzędu gminy potwierdził słowa swojego poprzednika o wpływie na społeczność lokalną poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. „Zastosowaliśmy też taki model integracyjny. Jeżeli chodzi o wspólne zajęcia z seniorami i dziećmi to mieliśmy szereg wydarzeń realizowanych w ramach tego projektu związanych ze stuleciem obchodów niepodległości i tutaj w dużym stopniu zaangażowali się właśnie ci seniorzy, dla których my wcześniej realizowaliśmy jakieś zajęcia. Tak naprawdę oni mogli się wykazać, że też są aktywną grupą i też mogą coś zorganizować dla lokalnej społeczności.” Badany przedstawiciel samorządu gminnego stwierdził, że zaangażowani w te wydarzenia byli przedstawiciele różnych grup wiekowych – „zaczynając od dzieci, młodzieży po społeczności szkolne”. Następnie przedstawiciel gminy podzielił się swoją refleksją o tym, że według niego „można było odczuć, że ci seniorzy, którzy gdzieś tam są skazywani na to, że [...] nic nie mogą zrobić są tak naprawdę tym organem, który wiezie prym w czasie organizacji danego wydarzenia. Oni się też poczuli w jakiś sposób docenieni.” W dalszej części reprezentant urzędu bardziej szczegółowo opisał znany mu przykład. „Jest grupa, która reprezentuje koło historyczne Armii Krajowej. Oni tutaj po prostu mieli całkowite pole do popisu, nagle stali się grupą rekonstrukcyjną, nagle stali się grupą wiodącą przy okazji organizacji wieczornicy patriotycznej. Także w tym momencie w czasie realizacji projektu poczuli [...], że mogą się zaangażować w to jeszcze bardziej i mogą pokazać całkowity swój potencjał, a bardzo pozytywnie zostało to odebrane wśród lokalnej społeczności.” Reprezentant organizacji pozarządowej potwierdził opinie o przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu w wyniku realizacji projektów FIO. Podał przykład projektu realizowanego przez jego organizację. „Częścią tego projektu jest porządkowanie cmentarzy na Wołyniu, są też prace na cmentarzach prawosławnych jak i katolickich tutaj w Polsce. [...] dużą część grupy wyjeżdżającej na to sprzątanie jest tzw. trudna młodzież z Bronowic. To jest projekt realizowany już od 10 lat, [...] Widać, że te osoby, które zaczęły 10 lat temu, które miały sytuację swoją rodzinną bardzo trudną i generalnie groziło im wykluczenie, wejście na drogę przestępczą w tej chwili normalnie funkcjonują. A dwa, że w dalszym ciągu będąc już osobami dorosłymi jadą jako kadra tego obozu, pomagają w organizacji, pomagają potem na miejscu, opiekują się tymi swoimi młodszymi, też trudnymi podopiecznymi.”

Przedstawiciel urzędu miasta stwierdził, że założenie FIO jest takie, że dopuszczane są do realizacji takie projekty, które mają wpływ na środowisko lokalne. Dodał, że wierzy w to, że ocena projektów działa w taki sposób, bo w przeciwnym razie jego zdaniem „program nie miałby większego sensu”.

IDI (Individual In-Depth Interview)

Czy realizacja projektu/ów FIO przez Pana/i organizację miała wpływ na środowisko lokalne? (społeczność lokalna, inne organizacje, samorząd, przedsiębiorcy)

Zdecydowana większość respondentów była zgodna co do tego, że realizacja projektów FIO przez organizacje miała wpływ na środowisko lokalne.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdzając, że realizacja projektów FIO przez organizację miała wpływ na środowisko lokalne wymienił następujący zakres wpływu: bycie **partnerem i ekspertem dla rad dzielnic**, organizowanie i moderowanie spotkań rad dzielnic przez organizację. Oprócz tego, jego zdaniem realizacja projektu wywarła **wpływ na media lokalne**, które chętnie piszą o organizacji, cytują ją lub pytają o zdanie.

Reprezentant samorządu lokalnego potwierdził wpływ na środowisko lokalne organizacji dzięki realizacji projektów FIO. Dodał, że organizacja współpracuje z kręgami kościelnymi - że ma miejsce promowanie wycieczek realizowanych przez organizację na **plakatach przy kościele lub w ogłoszeniach parafialnych**.

Przedstawiciel urzędu miasta stwierdził, że realizacja projektu FIO miała wpływ na środowisko lokalne. „Organizacja nie tylko się przez to promuje, ale **do miasta też napływają nowe środki, motywuje inne organizacje** do tego, żeby te oferty w ramach konkursu FIO składać.”

Reprezentant organizacji pozarządowej uznał, że realizacja projektu FIO miała wpływ na środowisko lokalne ze względu na **wzrost świadomości o problemach dzieci i młodzieży** w tej społeczności.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej stwierdził, że realizacja projektu FIO miała wpływ na środowisko lokalne poprzez „**pokazanie tego, że można coś wziąć we własne ręce** i to zrobić i **decydować o tym, co się dzieje w środowisku**.” Ponadto, wskazał na **korzyści dla przedsiębiorców lokalnych** - w postaci promocji ich działalności. Dodał także, że organizacji

udało się **zaktywizować rodziców dzieci**, wokół których skupiają się ich działania i zaangażować ich do większej ilości zadań.

Kolejny reprezentant organizacji pozarządowej przyznając, że realizacja projektu FIO miała wpływ na środowisko lokalne - wskazał na **zmotywowanie innych organizacji pozarządowych do składania wniosków i realizacji projektów**.

Osoba reprezentująca urząd miasta stwierdziła, że realizacja projektu FIO przez organizację miała wpływ na środowisko lokalne poprzez **organizację różnych przedsięwzięć o charakterze kulturalnym i historycznym**. Badany dodał, że w wydarzeniach tych uczestniczy „bardzo duża grupa mieszkańców miasta i nie tylko.”

Przedstawiciel samorządu gminnego również potwierdził, że realizacja projektu FIO przez organizację miała wpływ na środowisko lokalne. Wskazał przede wszystkim na „**możliwość uczestnictwa w działaniach projektowych** - czy to są inicjatywy, czy to są szkolenia, czy wizyty studyjne - to wszystko jest skierowane do mieszkańców i mieszkańcy są beneficjentami.” Badany dodał, że miały również miejsce **wyjazdy dla przedsiębiorców mające na celu pokazanie jak realizować działania „przy współpracy ze środowiskiem**, żeby też nie tylko cele komercyjne, ale i cele społeczne realizować.”

Rozdział VIII Propozycje zmian

FGI (Focused Group Interview)

Czy coś należałoby zmienić w organizacji konkursów i realizacji projektów P FIO?

Przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego wypowiedział się na temat problemów z ocenami ekspertów. „Niestety jest w tym też problem i też takiego problemu doświadczyliśmy – w ocenie, gdzie wpisaliśmy zakup szafy ognioodpornej, która jest wymagana do przechowywania akt danych osobowych, kart dokumentacji pracy projektowej, faktur itd. W ocenie eksperta było wpisane, że ten zakup jest całkowicie zbędny.” Dodał także, że według niego problem stanowi **brak zauważalności FIO**. „Z FIO tak naprawdę co roku są bardzo duże środki przekazywane, a jednak jako obywatel jeżdżąc często po Polsce rzadko się widuje jakieś informacje, że coś jest realizowane z FIO. Często bywam na jakichś szlakach przyrodniczych itd. Tam na przykład widuje się głównie Fundusze Norweskie. I moim zdaniem jest pewien problem z tym, że FIO to są duże pieniądze, a jednak jakby nie widać tego później przynajmniej w formie... w jakichś materiałach.”

Reprezentant organizacji pozarządowej zwrócił uwagę na **różnice w ocenach poszczególnych ekspertów**. Przytoczyła swoją rozmowę z pewną ekspertką, z której wynikało, że niektórzy eksperci zwracają uwagę na aktywność organizacji, jej chęci itp., a dla niektórych ważne są wyłącznie wymogi formalne. „Myślę, że w tym sensie, że brak takich sztywnych kryteriów do tego jakby to wyglądało. Pamiętam jak były szwajcarskie ogłaszane i pamiętam, że byłam pod wrażeniem tego, jak była zbudowana karta oceny merytorycznej, bo tam było: np. za analizę problemu, można było 10 punktów otrzymać. I było – 10 punktów można było otrzymać jeżeli było to, to i to. Do 8 punktów jeżeli to i to, a czegoś tam brakowało. Do 5... Może to jest jakieś ograniczanie też, że tak szczegółowo jest rozpisane, ale projektodawca jak później sobie wydrukuje taką kartę oceny merytorycznej to też może sobie sprawdzić - „aha, muszę to zawrzeć, to, to, to i to, bo wtedy wiem jak to napisać dobrze”. A tak to, jeżeli jest taka duża dowolność w tej ocenie to naprawdę...” Badany dodał też, że **subiektywizm ocen jest ogromny i że pozytywna ocena projektu FIO zależy w dużej mierze od szczęścia - od tego, czy trafi się w klucz myślowy danego eksperta** czy nie.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej podzielił się **pomysłem, aby była osobna pula środków dla nowych organizacji i osoba dla tych, które mają doświadczenie**. „To by trochę

wyrównało szanse. Wydaje mi się, że fajnie by było, żeby była jakaś część dla tych i część dla tych, żebyśmy jako organizacje z doświadczeniem nie mieli takiego poczucia, że nie dostaniemy.”

Inny reprezentant organizacji pozarządowej stwierdził, że **nie ma przejrzystości, jeśli chodzi o podział co w ramach danego priorytetu może być zrealizowane**. „Najbardziej podobało mi się FIO jeszcze sprzed tych zmian programowych, czyli to były te lata do 2013 roku – kiedy nie było tych czterech priorytetów, tylko były normalnie wszystkie wymienione tak jak w ustawie o działalności tych 20 czy 30 obszarów i każdy sobie widział. [...] A teraz naprawdę jest to problem, bo teraz też te organizacje, które wcześniej pozyskiwały – nawet takie proste działania, typu zrealizowanie dla dzieci jakichś kolonii czy ferii zimowych [...] mają mega problem z tego względu, że w każdym tym priorytecie trzeba mega pobudzać tę społeczność lokalną, aktywizować. I czasami robi się takie dziwne historie, że ktoś, kto chciał zrobić dla dzieci ferie musi przy okazji wymyślać takie działania około aktywizujące i w jaki sposób to wpłynie na całą społeczność lokalną, jak uruchomi mieszkańców itd.” Uczestnik badania dodał, że według niego poprzedni system był znacznie bardziej przejrzysty. Zwrócił także uwagę na to, że niektóre z obszarów są przyporządkowane do różnych priorytetów. „I jak jest organizacja to musi się zastanowić jak to napisać, żeby zrobić to co się chce zrobić, a jednocześnie, żeby się wpisać w założenia programu. Także dla mnie to, jak zostało to napisane na pewno nie jest przejrzyste, ocena jest mało przejrzysta, jeszcze z tym podziałem na tę punktację literową. W związku z tym zamiast upraszczać to pewne rzeczy się tak naprawdę jakoś bardziej utrudnia, także jest de facto trudniej napisać, moim zdaniem, teraz projekt niż, nie wiem, 8 lat temu.”

Przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego podkreślił to, co powiedział już w poprzednich częściach badania. „Moim zdaniem **brakuje** w tym momencie promocji **pewnych dobrych praktyk najlepszych projektów - to ogólnie jest problem całego tego konkursu, co mnie dziwi, bo niby ma być obywatelski, a jednak jest mało transparentny i przejrzysty**. [...] Więc taka moja rekomendacja to jest to, że te najlepsze oferty od razu po podpisaniu umów, moim zdaniem, razem z oceną powinny być upublicznione. Wtedy każdy może sobie zobaczyć, swój projekt ma, może zobaczyć ten, który wygrał, zobaczyć czym to się różni.” Kolejną rzeczą, na którą uczestnik badania zwrócił uwagę to **błędy w ocenach eksperckich oraz brak możliwości odwołania się od nich**. Stwierdził, że jest różnica pomiędzy sytuacją, w której dwóch ekspertów oceniło projekt tak samo a taką, w której oceny diametralnie się różnią. Jego

zdaniem wskazuje to na ewidentny błąd. Ponadto, stwierdził, że dobrym rozwiązaniem byłoby zdecydowanie czemu ten konkurs ma służyć, podkreślając, że w jego opinii nie musi być to konkurs dla wszystkich. „Moim zdaniem FIO może mieć pewne priorytety, pewne strategie. Ok, jeśli w tym roku chcemy wspierać organizacje ekologiczne – super, ale niech to będzie jasno wyartykułowane, bo teraz tak naprawdę wszyscy tam piszą, wszyscy chcą dostać i później jest właśnie taki problem – „a, bo my nie dostaliśmy, to teraz będziemy kombinować jak się wpisać”. Mam wrażenie, że to jest trochę taka gra w kotka i myszkę - program sobie, organizacje sobie, eksperci sobie i jakby wszystko jest po staremu, chociaż miało być troszkę inaczej.” Uczestnik badania stwierdził także, że jego zdaniem **brakuje spotkań ekspertów, na których porównyaliby oni swoje sposoby oceniania, tak aby wypracować jeden system.** Stwierdził również, że „gdyby ktoś nad tym siadł okazałoby się, że można wyodrębnić pewne grupy ekspertów i w zależności od tego, jacy eksperci się trafią – twój projekt przejdzie albo nie. [...] Już pomijam historie, w których np. eksperci też sami piszą komuś projekty albo byli eksperci. I te projekty też się okazują słabo pisane.”

Osoba reprezentująca urząd miasta zwróciła uwagę na problem z **długim terminem ogłoszenia wyników konkursu.** Stwierdziła, że problem polega na tym, że urząd chciałby już podpisać umowę, ale nie może tego zrobić, dopóki nie będzie miał pewności, że projekt organizacji jest zabezpieczony przez FIO. „Także to trwa bardzo długo i powoduje bardzo dużo niedogodności dla organizacji i też dla nas formalnie, bo też chcielibyśmy już po prostu te pieniądze im przelać i to jest oczekiwanie na sam wynik.”

Jeden z przedstawicieli organizacji pozarządowej zwrócił się do innego reprezentanta NGO z pytaniem czy ich współpraca z **opiekunem projektu** dobrze się układała, **czy te osoby zawsze były kompetentne i „w porządku”.** Wywiązała się krótka dyskusja pomiędzy nimi, z której wyniknęło, że obaj mają negatywne doświadczenia. Jeden z nich stwierdził: „No nie wiem, zawsze trafiałam na niego w takim momencie, kiedy był tak mega sfrustrowany i krzychał po prostu na mnie.” Drugi uczestnik badania potwierdził, że także miał takie doświadczenia. Osoba reprezentującą organizację pozarządową stwierdziła, że dobrym pomysłem byłoby „zrobić takie typy ekspertów, żeby tam w ocenie było, że trafiliśmy na typ A – czyli taki, który tam co napiszemy, to napiszemy, ale czy mu się w ogóle wizja spodoba?”

Reprezentant urzędu miasta zasugerował określenie tego typu słowem „wizjoner”. Osoba reprezentująca organizację pozarządową się z nim zgodziła. „To trochę śmiechem żartem, ale dla wizjonerów pisalibyśmy tak, żeby po prostu zaciekawić, żeby przedstawić wizję. Niekoniecznie musimy się martwić, że tam w tym punkcie to i to piszemy.” Najfajniej to jest jak w kartach oceny merytorycznej się spotka ten wizjoner i z takim typem biurokraty, że tak powiem. Czyli takiego kogoś, kto tam patrzy „aha, tutaj brakuje jednego produktu, nie wpisaliście i już pół punkciku mniej”. Uczestnik badania stwierdził także, że problemem jest to, że czasami „przy tak dużej konkurencji naprawdę ten jeden punkt może być po prostu na wagę złota. I jak ktoś się po prostu przyczepi, a wiadomo, że można naprawdę w ten sposób podchodząc do oceny projektu można się do wszystkiego przyczepić”. Badany stwierdził, że według niego dobrym pomysłem byłoby stworzenie przejrzystego systemu oceny - takiego, który dawałby „klarowne takie same szanse wszystkim.” I dodał: „Myślę, że to by było coś naprawdę fajnego. Żeby po prostu mieć takie poczucie, że jak napiszę dobrze i mam fajny pomysł, to ma szanse.”

Reprezentant Rady Działalności Pożytku Publicznego stwierdził, że oprócz pomysłu publikowania najlepszych projektów dobrym rozwiązaniem byłoby stworzenie wzorów ofert, sprawozdań – „najlepiej kilku z kilku grup, żeby po prostu była oferta, która była złożona naprawdę i wytłumaczone jak krowie na miedzy co to jest ten efekt zadania, czym się różnią cele od działań, co w sprawozdaniu jest czym, bo jak człowiek czyta to nie rozumie. A jak już widzi na jakimś przykładzie, wczuwa się w to, to o wiele łatwiej jest mu to zrozumieć, a tego w tym momencie nie ma.” Badany opowiedział także o swoim doświadczeniu jako animator w małym FIO: „Tam ludzie naprawdę pytali się o dla mnie rzeczy oczywiste, ale właśnie wszędzie brakowało wytłumaczenia tego, skąd to się bierze, czym się różnią tam dwie grupy – adresaci i odbiorcy [...]. Często z tym jest problem, a gdyby były takie wzory oparte o oferty, które rzeczywiście były złożone, to byłoby dużo łatwiej.”

Przedstawiciel organizacji pozarządowej także wypowiedział się na temat różnic w sposobie oceniania poszczególnych ekspertów. Stwierdził, że dużą wagę ma to, „w jakiej szkole ten ekspert się szkolił – jaka szkoła jest jego zarządzania projektem”. Według respondenta dobrym rozwiązaniem byłoby to, aby z ekspertami ustalić metodologię. „To tak jak ktoś, kto przygotowuje, tak jak są badacze – i mają przygotować jakąś pracę – to jest jakaś wspólna metodologia przygotowania, jakieś jest minimum metodologiczne w oparciu, o które

bazujemy. I wydaje mi się, że tutaj powinno być, że ci wszyscy eksperci tak samo powinni rozumieć co to znaczy „cele szczegółowe”, co to znaczy „produkty”, jaka jest logika, powinni mieć ten sam schemat w głowie, bo tutaj tak jak mówię jedni byli szkoleni w jednej szkole, drudzy w innej.” Uczestnik badania przedstawił swoją wizję takiego rozwiązania: „może to by jakoś pomogło – najpierw szkolimy tych ekspertów razem, dajemy możliwość wypowiedzi, jak pracujemy nad jakąś taką kartą oceny przejrzystą, kartą oceny merytorycznej.” Badany dodał także w odniesieniu do poprzednich wypowiedzi, że można by było stworzyć „wzór oferty wypełniony jako taka dobra praktyka”, a jeśli nie byłoby to możliwe to „choćby rozpisanie w tej instrukcji szczegółowo właśnie co w jakim punkcie powinno być i jak to powinno być napisane.”

Inny reprezentant organizacji pozarządowej zasugerował, że powinna być udostępniona lista ekspertów. „Ale żeby lista ekspertów z opisem jakby kim ten ktoś jest też mogłaby być fajna, żebyśmy wiedzieli kim jest ten zespół.”

Osoba reprezentująca organizację pozarządową w odpowiedzi na poprzednią wypowiedź zadała pytanie, czy eksperci są weryfikowani oraz czy ich praca jest oceniana. „Ja nie wiem, może jest coś takiego, taki system.”

Przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego odpowiadając na pytanie postawione przez reprezentanta NGO powiedział: „Z tego, co pamiętam jest otwarty nabór, więc każdy może być ekspertem. Trzeba się wykazać jakąś znajomością w ocenianiu tych ofert i oni podobno co roku sprawdzają, to znaczy to nawet widać, bo jest dwóch oceniających i jeśli się te oceny diametralnie różnią, to bierze się trzeciego. Więc oni później widzą kto najczęściej odstaje i tym osobom podobno się później dziękuje za współpracę.”

Przedstawiciel urzędu miasta zwrócił się z pytaniem o to, czy są znane nazwiska osób oceniających. Przedstawiciel RDPP odpowiedział, że „może być jawna lista osób oceniających, ale nie kto kogo oceniał.” Reprezentant urzędu stwierdził: „u nas w urzędzie jest to jawne. Nie ma żadnego problemu, na razie nikomu się nic nie stało.” Osoba reprezentująca RDPP zwróciła uwagę na różnicę pomiędzy sposobem oceniania wniosków w urzędzie oraz oceną projektów FIO. „Ale w FIO trochę to inaczej wygląda, bo w urzędzie jest tak, że się spotykają wszyscy i debatują, a w FIO jest tak, że się dostaje to do domu, w domu się ocenia, więc jest większa możliwość jakby wywierania wpływu.”

Reprezentant organizacji pozarządowej zasugerował, **aby było więcej pieniędzy przeznaczanych na FIO.** „Bo to jest dla setek tysięcy organizacji, to naprawdę ta pula tych kilkunastu czy kilkudziesięciu milionów...” Dodał, że jest to „chyba około 40-50 milionów na największy priorytet, a na ten najmniejszy to kilka. To na całą Polskę na tyle organizacji to co to jest?”

Osoba reprezentującą Radę Działalności Pożytku Publicznego stwierdziła, że dobrym rozwiązaniem byłoby „przesunięcie tego czasu, w sensie, że jeśli od stycznia ma organizacja zaczynać realizować projekt, to żeby ona już w grudniu wiedziała, że to od stycznia będzie zaczynała, a nie że umowę podpisuje pół roku później.”

Przedstawiciel organizacji pozarządowej także zwrócił uwagę na fundusze przeznaczane na FIO. „Przede wszystkim bardzo niska pula środków ze względu na potrzeby organizacji.” Dodał: „Jeżeli składanych jest 3 tysiące wniosków, organizacji jest w Polsce 100 tysięcy, to dostępność FIO to są promile dla organizacji pozarządowych. Budżet rządu 60 milionów czy 40 milionów na rok, bo to są projekty wieloletnie również uwzględniane, to są wydatki rządu klubu piłkarskiego z ekstraklasy w Polsce i to jest zbudowanie pewnie kilku kilometrów asfaltówki, a problemy społeczne są bardzo szerokie.” Drugą kwestią jaką poruszył uczestnik badania był brak systemowej oceny organizacji. „Brak oceny organizacji pod względem ich dokonań dotychczasowych i przydzielaniu np. organizacjom wiodącym jakichś corocznych środków zapewniających realizację danych celów statutowych wpisujących się w realizację jakichś potrzeb społecznych bądź wchodzenia w zadania własne JST.” Kolejnym tematem jaki poruszył respondent była kwestia tego, że **projekty FIO wymagają wprowadzenia trwałej zmiany, a jest to niemożliwe przy tak niskich środkach.** „Niemożliwym jest, że ja napiszę projekt, który wprowadzi za 100 tysięcy czy 60 tysięcy trwałą zmianę w środowisku lokalnym, która nie będzie potrzebowała już żadnych środków.”

Osoba reprezentująca organizację pozarządową stwierdziła, że dobrym pomysłem byłoby sprofilowanie FIO tylko na inicjatywy lokalne. Badany stwierdził także, że zastanowienia wymaga to na jakich inicjatyw wspieraniu zależy FIO. Jego zdaniem, jeżeli miałyby to być inicjatywy, „które bardziej mają charakter taki autentyczny społeczny”, to należałoby zastanowić się „jak ten formularz powinien wyglądać”. Badany przywołał przy tym przykład koła gospodyń wiejskich składającego wniosek. Dodał, że należałoby się zastanowić „czy

chcemy, żeby FIO wspierało takie właśnie inicjatywy autentyczne przygotowywane prawie przez każdego, czy mają mieć taki charakter ekspercki.” Stwierdził także: „w zasadzie to wsparcie z FIO w tej chwili ograniczyło się do bardzo wąskiego grona organizacji, które się w tym od kilku lat wyspecjalizowały i w zasadzie te pieniądze się obracają w tym samym gronie. Te same podmioty walczą o te pieniądze. Raz jedno, raz drugie otrzymują, ale to jest ciągle te 3 tysiące organizacji, czy może nawet mniej.” Kolejny pomysł respondenta związany jest z systemem oceny. Jego zdaniem nie najlepszym rozwiązaniem jest to, że „ekspert losowo otrzymuje projekt, w życiu o organizacji nie słyszał, ma tylko to, co czyta.” Zasugerował więc jako rozwiązanie to, aby „projekty, które będą spływały z jakiegoś województwa czy z jakiegoś mikroregionu również były oceniane przez ekspertów, którzy są z tym regionem związani.”

W odpowiedzi na pomysł poprzednika odnośnie oceniania projektów przez ekspertów związanych z regionem wypowiedział się inny reprezentant organizacji pozarządowej. Stwierdził, że w takiej sytuacji mogłyby paść oskarżenia o stronniczość.

Reprezentant NGO, autor pomysłu oceniania projektów przez ekspertów związanych z danym regionem odpowiedział na tę wypowiedź. Opowiedział o projekcie regrantowym finansowanym z programu szwajcarskiego, który realizował. „Była zawsze jedna osoba związana z regionem, akurat tu z naszej organizacji. Ponieważ ta osoba ma wiedzę lokalną o tej organizacji – czy faktycznie to, co ona chce robić to jest autentyczne. Więc wydaje mi się, że taka wiedza lokalna, nie chodzi mi o to, żeby ona decydowała o tym czy projekt zostanie wybrany czy nie, ale również miała istotny wpływ na ocenę tego wniosku.”

Osoba będąca przedstawicielem organizacji pozarządowej zasugerowała, że dobrym pomysłem byłaby możliwość **dłuższego czasu realizacji projektów i wprowadzenie projektów na przykład 3-letnich**. „Wtedy by to może rozwiązało kwestię tego, żeby to nie była taka jednorazówka, tylko przez 3 lata to wydaje mi się, że jak już ktoś realizował jakiś konkretny większy projekt, to jest w stanie coś zrobić.” Kolejnym pomysłem respondenta jest **standaryzacja pisania wniosków**. „Ja bym [...] zmusiła ekspertów do tego, żeby **napisać podręcznik, zrobić szkolenie dla tych, którzy będą pisać FIO** i żeby w tym podręczniku było wyraźnie napisane: cel masz napisać tak i tak, rezultat masz napisać tak i tak.” Uczestnik badania argumentował swój pomysł w sposób następujący: „wtedy ten ekspert, co to sprawdza i ocenia tak jakby to unijny projekt był, będzie zobowiązany do tego, że ma oceniać

zgodnie z danym podręcznikiem tak, jak jest beneficjentom powiedziane. I jeżeli zrobi to inaczej to poniesie konsekwencje tego.” Zwróciła także uwagę na sposób punktacji, który jej zdaniem wymaga zmian. „Absolutnie aktualna punktacja w karcie merytorycznej jest dla mnie niewłaściwa, tzn. niedobra o tyle, że tam jest duża punktacja. Na przykład jest 20 punktów. [...] Przedtem było dużo różnych pytań i było mniej punktów np. 5 do 10.” Według respondenta powinno ulec to zmianie z następujących powodów: „ja nie wiem jak ekspert, który dopiero zaczyna to sprawdza. Bo jeżeli ja mam skalę 10, albo skalę 5 to ja wiem, że przy 5 to ma wszystko, przy 4 jestem w stanie sobie w głowie ułożyć po prostu tę punktację. Ale jeżeli jest 20 to jaka jest różnica między 14 punktów a 13 albo 16? A jest to bardzo duża różnica o ten jeden punkt [...]. Ja nie wiem jako ekspert. Powinna być to mniejsza skala, żeby łatwiej było to ocenić i potem organizacja jest krzywdzona, bo ten który nie lubi dawać dużo punktów zaraz da 13 albo 12, ja dam właściwie - 14, a ten, który chce do przodu to da 15.” Kolejnym problemem zdaniem uczestnika badania jest dodatkowa punktacja. „A dlaczego organizacja, która miała FIO teraz ma być ukarana za to? [...] Było ponad 20 punktów i teraz tak: miałeś FIO - kara, miałeś budżet powyżej 100 tysięcy – kara, jesteś z dużej miejscowości – kara. Nie może tak być. W sumie chodzi o to, żeby zrealizować dobre projekty, a nie mierne z małej miejscowości tylko dlatego, że to jest mała miejscowość.”

Osoba reprezentująca organizację pozarządową przyznała rację poprzednikowi w kwestii punktów strategicznych. „**Punkty strategiczne nie służą nikomu** w tym momencie, bo organizacja, która potrafi realizować projekty jest karana za to, że już wcześniej brała udział w funduszu.” Uczestnik badania zasugerował, że rozwiązaniem problemu, które umożliwiłoby upowszechnienie funduszu byłoby dodanie grantów średnich – do 10 tysięcy.

Inny przedstawiciel organizacji pozarządowej podzielił się pomysłem wprowadzenia szkoleń na temat pisania oraz realizacji projektów.

Reprezentant urzędu gminy potwierdził zapotrzebowanie na realizację szkoleń oraz warsztatów przez organizatorów FIO. Zasugerował formę webinarów, jako że są ogólnodostępne.

Przedstawiciel organizacji pozarządowej zwrócił uwagę na limit znaków w generatorze wniosków. „Jak się robi jakiś duży projekt, kompleksowy, ma się dużo to warto w diagnozie potrzeb mieć możliwość rozpisania się.”

Osoba reprezentująca inną organizację pozarządową stwierdziła, że generator wniosków wymaga zmian. Zasugerował wprowadzenie osi projektu z poszczególnymi działami, która umożliwiłaby przejście do danej części. Zwrócił uwagę, że generator tego nie umożliwia. „Bo tu jest tak, że tu się idzie po kolei w generatorze FIO, nie można przejść do następnej części dopóki nie wypełni się wszystkiego w danej części i to jest kwestia taka – [...] to się pisze opisową część i ja nawet nie chcę, a budżet mam przygotowany, to idę opracować budżet - nie mogę, dopóki nie wypełnię tych wszystkich rubryk w poprzednim dziale.”

Inny reprezentant NGO zwrócił uwagę na brak autozapisu danych w generatorze, co jego zdaniem wymaga zmiany.

IDI (Individual In-Depth Interview)

Czy coś należałoby zmienić w organizacji konkursów i realizacji projektów P FIO?

Przedstawiciel urzędu stwierdził, że istnieje potrzeba aby informować samorządy, że na ich terenie realizowane są konkursy z FIO: „Jeżeli chodzi o organizację konkursów i realizację projektów FIO miałbym takie spostrzeżenie i zalecenie, że wydaje mi się, że bardzo dobrze by było, żeby kontaktować się, **informować poszczególne samorządy o tym, że dane projekty są realizowane** tak, abyśmy mieli wiedzę na ten temat. To jest raz, a dwa - żebyśmy mogli np. promować te programy, projekty, zadania, konkursy. Też myślę, że bardzo moglibyśmy pomóc jako miasto w promocji poszczególnych przedsięwzięć i w samej promocji konkursowej, czyli moglibyśmy informować poszczególne podmioty o tym, że dany konkurs jest ogłoszony”.

Przedstawiciel urzędu stwierdził, że należałoby **ulepszyć generator**: „żeby działał i się nie zacinał, żeby nie wykasowywał się, żeby z Worda można było przekopiowywać rzeczy.

Kolejna uwaga zgłoszona przez przedstawiciela urzędu to **skrócenie o połowę formularza**: „im mniej uzasadnień, mniej pisania tym lepiej”.

Badany przedstawiciel organizacji realizującej projekt FIO przedstawił podobną opinię, twierdząc, że napisanie projektu jest bardzo trudne, wymaga dużo czasu. Zdobycie funduszy jest bardzo trudne i należałoby uprościć formularze.

Przedstawiciel urzędu stwierdził, że bardzo dobra cecha konkursu jest **brak wkładu własnego** i należałoby to nadal utrzymać.

Badany przedstawiciel organizacji realizującej projekt FIO stwierdził, że **konkursy są ogłaszane w niekorzystnych okresach**: „**Na przełomie roku to jest bardzo zły termin** w związku z tym, że wiele osób zaangażowanych w realizację projektu to są osoby również pracujące, które w tym czasie z reguły tych obowiązków mają najwięcej i to i u przedsiębiorców, i u samorządowców i u radnych, sołtysów. Po prostu w szkołach też. To jest taki gorący okres, jeżeli nie ze względu na sprawozdania, jakieś tam inne rzeczy to na organizacyjne nawet typu jakieś tam jasełka, półrocze itd. A większość członków organizacji to są osoby pracujące i tego czasu wolnego na przełomie roku mają mało”.

Przedstawiciel organizacji realizującej projekt FIO stwierdził, że ważne też jest, **żeby konkurs był w miarę na początku roku ogłaszany** ponieważ jak jest zbyt późno w ciągu roku rozstrzygnięcie konkursu to pojawiają się problemy wynikające z opóźnień w płatnościach w stosunku do zaplanowanych działań. Badany przytoczył przykład jaki jego organizacja miała problem przy realizacji projektu: „Musieliśmy pożyczyć pieniądze, żeby się wywiązać z realizacji chociażby półkolonii, bo inne działania mogliśmy sobie poprzesuwać, natomiast tutaj to już były terminy jakoś tam ogłoszone i trudno by było. Musieliśmy pożyczyć pieniądze. Okazało się, że to była kwestia dwóch czy tygodnia nawet, ale już tu musieliśmy zapłacić podatek do US od tego. Już takie formalności... Dlatego z jednej strony dobrze, żeby to było wcześniej... Żeby ruszył program wcześniej to jest fajnie, bo można sobie spokojnie rozplanować i realizować te wszystkie zadania. Jak jest ogłoszony wcześniej (na przełomie roku) to jest problem z kolei z napisaniem”.

Przedstawiciel organizacji realizującej projekt FIO docenił **możliwości doposażenia organizacji dzięki projektowi FIO**.

Przedstawiciel organizacji realizującej projekt FIO podkreślił **wagę ciągłości działań**: „Ja bym chciał, żeby te działania były takie cykliczne, żeby projekty były oceniane pod kątem właśnie - jeżeli rozpoczęliśmy te działania, żeby była ta kontynuacja... Dla nas to jest ważne, żeby się kierować tym, że coś organizacja zaczęła robić, czyli zmiany nastąpiły bardzo duże i zaangażowanie i udział osób w projekcie był bardzo duży. Czyli są osoby, które chcą skorzystać z tej pomocy, a nie zawsze my jako organizacja możemy dać, ponieważ nie otrzymujemy kolejnego finansowania i nie zrealizujemy tego, co sobie założyliśmy.... Jak wiemy, ja przynajmniej wiem z własnego doświadczenia – że praca z osobą uzależnioną nie jest pracą

krótkoterminową, czyli tutaj nie wystarczy pół roku czy rok, żeby taką osobę wyprowadzić, tylko to jest praca kilkuletnia. Aczkolwiek samą podstawą jest abstynencja, czyli jeżeli taka osoba przychodzi, dostaje pomoc z naszej strony, utrzymuje abstynencję, chce coś ze sobą robić i nagle brakuje funduszy na spotkania indywidualne, czy spotkania grupowe, które prowadzą terapeuci i wtedy zrywa się ten kontakt, ponieważ ta osoba jeszcze nie była gotowa. Także ja tu bym był pod kątem takiej zmiany, żeby te projekty były oceniane właśnie w sposób taki, żeby troszeczkę była brana pod uwagę też historia stowarzyszenia i tego, jakie projekty realizowały, czy to jest dalej kontynuacją, czy to jest jakimś zupełnie projektem odbiegającym od poprzednich. Czyli skupiłbym się tutaj w ocenie takiego projektu pod kątem finansowania długoterminowego”. Badany stwierdził, że „punktacja nie do końca była sprawiedliwa, ponieważ były brane pod uwagę finanse – czy myśmy w latach poprzednich pozyskali jakieś źródła. Za to gdzieś tam się nie otrzymywało punktów, jeśli przekraczało się jakąś kwotę. Uważam, że projekt powinien być oceniany pod kątem pomysłu i efektywności jego. To jak się przyczynił do osiągnięcia celów.”

Przedstawiciel organizacji realizującej projekt FIO stwierdził, że „przede wszystkim trzeba **skrócić czas oceny projektów...** Jeśli one mają być zrealizowane w jednym roku to żeby możliwie jak najkrótszy był czas oceny, żeby nie było tak, że ocena trwa, a już w ofercie jest, że powinien być projekt realizowany... Tak jak poprzednio było przykładowo od maja i nie było jeszcze dokonanej oceny, a już trzeba było uruchomić pewne działania. A druga sprawa, że jeśli zgłasza się pracowników do ZUS-u, umowy czy chodzi o sprawy w PUP, żeby zarejestrować osoby, wyrejestrować itd. Też wymagają czasu i dochodzi do pewnych takich nieścisłości. Ewentualnie te **konkursy mogłyby być ogłaszane w roku poprzednim na przyszły rok i wtedy można by było zaczynać je od stycznia czy od lutego i przez cały rok.** Często są to takie problemy, bo jeśli program jest na krótki okres realizacji to można zrealizować, a jeśli chceć coś dobrze zorganizować i wymaga to takiej pracy systemowej, tak jak u nas praca z młodzieżą. To jest praca po prostu na osobowości, na sferze delikatnej człowieka i to jest po prostu praca systemowa wymagająca rozłożenia w czasie i stopniowania.”

Objęty badaniem przedstawiciel organizacji realizującej projekt FIO stwierdził, że należy **skorelować w czasie konkursy, zarówno samorządowe jak i NIW-u, żeby można było pozyskać środki na wkład własny od samorządu.** „U nas miasto Zamość naprawdę chętnie

daje pieniądze i też wiemy jak to robić, jak później rozliczać te pieniądze, są i szkolenia w tym temacie, także tutaj nie ma takiego problemu i można sobie tylko życzyć takiej współpracy”.

Przedstawiciel urzędu stwierdził, że **napisanie projektu FIO nie jest trudne**: „Powiem szczerze, że zapoznałam się z ogłoszeniem, zapoznałam się z regulaminem. Jako osoba, która już kilka lat ogłasza otwarte konkursy ofert uważam, że nie jest to konkurs trudny. Uważam, że nie ma tam rzeczy, które byłyby niezrozumiałe dla organizacji, które startują w takich naszych lokalnych otwartych konkursach ofert. Tam nie ma żadnych zapisów, które byłyby jakąś tajemnicą. Wzór oferty jak najbardziej jest wzorem oferty zbliżonym do tego, który my stosujemy, aczkolwiek są pewne zmiany, bo jest składany w formie elektronicznej. Nie wymaga się tam żadnych załączników - to też jest duże ułatwienie.”

Ten sam przedstawiciel samorządu stwierdził, że przydałoby się, **żeby środków w ramach konkursu było więcej**, bo konkurencyjność wśród organizacji jest duża. „Ta konkurencyjność wpływa na to, że organizacje składają te oferty dobrze, ale niektóre po prostu odpadają dlatego, że tych pieniędzy po prostu brakuje.”

Inny przedstawiciel samorządu uważa, że zasadna byłaby **zmiana oceny projektów FIO**. „Generalnie byłbym za tym, żeby taki konkurs jak FIO na ile jest to możliwe, biorąc pod uwagę ilość ofert, które zawsze tam spływają był konkursem takim dwustopniowym wzorowanym na funduszach norweskich dzielonych przez Fundację Batorego w tym pierwszym rozdaniu i ten mechanizm, który według mnie bardzo dobrze sprawdził się tam powinien być kopiowany do środków publicznych, które są w FIO. Nie tylko do FIO, ale też do innych programów.”

Badany przedstawiciel organizacji realizującej projekty FIO stwierdził, że **problemem są oceny ekspertów**. „Mam wrażenie, że ostateczna decyzja o przyznaniu dofinansowania lub nie - dużo zależy od tego, na jakiego się trafi eksperta, bo jedni oceniają wysoko, drudzy nisko, a biorąc pod uwagę, że tam trzeba mieć pewnie od jednego eksperta tam 90-parę punktów na 100, żeby dostać dofinansowanie, bo jeden da 96, a drugi 89 to już szanse są małe, czy tam drugi 85, założmy, czy tam różnica 10 punktów. A tak nam się też zdarzało, więc może **dobrze by było przygotować podręcznik oceniania dla tych ekspertów czy zrobić dla nich warsztaty, na których będą wspólnie oceniać projekty**.”

Ten sam przedstawiciel organizacji pozarządowej zwrócił uwagę na **niedostosowanie terminów w roku 2019**. „Projekty FIO można realizować od 1 stycznia, a do 21 jest składanie

ofert, a wyniki mają być koło połowy marca. To takie abstrakcyjne mi się wydaje. Czyli nawet można realizować ofertę zanim jeszcze się ją złoży. To jest takie dość dziwne. Może lepiej by było, żeby mniej więcej realizacja była w okresie kiedy będą wyniki, bo to jest trochę utopijne, że ktoś realizuje projekt zanim zna wyniki, a jeszcze zanim w ogóle złoży ofertę, to już w ogóle”.

Ten sam przedstawiciel organizacji pozarządowej zwrócił uwagę na **kryteria strategiczne**. W sytuacji kiedy ofert wpływa bardzo dużo „różnica między dofinansowaniem a nie, często wynosi jeden punkt w przypadku kilkunastu ofert, więc duże znaczenie też mają te dodatkowe punkty strategiczne”. Badany przedstawiciel organizacji dalej uzasadnia swoją opinię: „Jestem w stanie zrozumieć, że chodzi o wsparcie małych organizacji, ale to z tą siedzibą jest dla mnie złudne, bo wydaje mi się, że nie jest problemem przerejestrowanie organizacji z Lublina gdzieś pod Lublin, a działać można dalej w Lublinie, a ma się te dodatkowe 4 czy 5 punktów, które, moim zdaniem to jest dużo, bo często mają wpływ na wynik więc tutaj bardziej miejsce realizacji powinno być wskazane”

Dodatkowe uwagi dotyczące realizacji projektów FIO

Ten sam przedstawiciel organizacji pozarządowej podkreślił, że współpraca z NIW przy realizacji projektu była bardzo dobra. Kontakt z opiekunem był dobry. „Jak zmiany wprowadzaliśmy do projektu to też nie było z tym problemu, więc myślę, że jest, przynajmniej w naszym przypadku, podejście przyjazne dla organizacji realizującej projekt, więc tutaj **mogę wyrazić pochwałę.**”

Przedstawiciel organizacji realizującej projekt FIO stwierdził, że cieszy się, że jego organizacja otrzymała dofinansowanie „bo zmiana nastąpiła niesamowita, jeśli chodzi o naszą organizację, o postrzeganie naszej organizacji w mieście i **wizerunek naszej organizacji**. Zmiana naszego wizerunku powodowała, że nastąpiło zwiększenie napływu tych osób. Czyli środowisko było dosyć wąskie, a w tej chwili jest to środowisko dosyć szerokie i są to osoby nawet zajmujące jakieś stanowiska też w urzędach i też są naszymi członkami. Także to jest nieoceniona pomoc, którą uzyskaliśmy z programu FIO do tego, jak wizerunek naszego stowarzyszenia się zmienił.”

„Tyle mogę dodać, że **program jest potrzebny** i dobrze, że Narodowy Instytut Wolności właśnie utworzył teraz kilka programów i organizacje różnych profili będą mogły się do poszczególnych tych programów zgłosić, złożyć ofertę itd. Byłem w Narodowym Instytucie

Wolności. Zauważyłem, że są to ludzie tam w Warszawie otwarci i myślę, że ta współpraca z organizacjami będzie taka owocna, bo działalność organizacji jest potrzebna i skupiają one ludzi z różnymi problemami”.

Badany przedstawiciel samorządu określił konkurs FIO jako **konkurs bardzo otwarty**. „Tutaj docenia się taką postępowość, taki pomysł. Coś, co my chcemy zrobić - nie ma takich barier sztywno ustawionych, naprawdę można tutaj bardzo dużo projektów zrealizować i to trzeba docenić, że też tego wkładu własnego nie ma, nie jest on wymagany. Naprawdę można tutaj zabłysnąć pomysłowością. Chciałabym, żeby ten konkurs może właśnie bardziej rozwinął te małe organizacje.

PODSUMOWANIE

CATI (Computer Assisted Telephone Interview)

Wyniki badań potwierdziły wysoki wpływ realizowanych projektów FIO na wiarygodność i wizerunek organizacji oraz na wzrost potencjału organizacji. Świadczą o tym poniżej przedstawione wyniki badania:

- Respondenci wysoko ocenili stopień w jakim dzięki realizacji projektów z FIO nastąpił rozwój potencjału ich organizacji. Ocena na skali 5-punktowej wynosi 4,03.
- Ponad trzy czwarte badanych oceniło stopień rozwoju potencjału organizacji dzięki projektowi FIO jako wysoki oraz jako bardzo wysoki (78,3%).
- Wśród zmian jakie nastąpiły dzięki realizacji projektów badani wymienili istotne zmiany:
  - wzrost aktywności w środowisku lokalnym – 95% (114 osób),
  - wzrost kompetencji personelu – 90,83% (109),
  - wzrost liczby pracowników i wolontariuszy – 89,17% (107),
  - wprowadzenie nowych sposobów zarządzania pracą i zasobami w organizacji – 66,67% (80),
  - zmiana w postaci pozyskania infrastruktury technicznej – 65,83% (79),
  - zmiana zakresu terytorialnego działania – 46,67% (56),
  - profil działania – 37,5% (45).
- Zdecydowana większość respondentów uznała, że projekty z FIO realizowane przez ich organizację są rozpoznawane przez inne organizacje - 85,8% (103) oraz przez samorząd lokalny – 80% (96).
- Respondenci bardzo wysoko ocenili stopień wpływu realizowanych przez ich organizację projektów na wizerunek i wiarygodność organizacji w środowisku lokalnym (4,52) i wśród samorządu lokalnego (4,3). Natomiast znacznie słabiej ocenili ten wpływ na wizerunek i wiarygodność organizacji w środowisku biznesowym (2,77).

- Zdecydowana większość badanych wskazała na istnienie wpływu marki FIO na wiarygodność i wizerunek organizacji – 88,3% (106).
- Ankietowani wskazali w jaki sposób wykorzystują projekty realizowane w ramach FIO do promocji własnej organizacji. Badani najczęściej wymienili trzy następujące sposoby:
  - informowanie w mediach o projekcie – 95% (114),
  - informowanie o projekcie na stronie www – 88,3% (106),
  - organizowanie spotkań lokalnych informujących o projekcie – 87,5% (105).
- Prawie trzy czwarte respondentów pozytywnie oceniło fakt dostrzegania problemów społecznych przez władzę lokalną dzięki realizacji projektu FIO - 70,8% (85).

FGI (Focused Group Interview)

Istotna różnica w podejściu władz lokalnych do realizowanych projektów FIO zależy od miejskiego lub wiejskiego charakteru miejscowości. W środowiskach wiejskich władze lokalne dostrzegają realizację projektu. Natomiast w dużym miejskim środowisku gdzie realizowanych jest bardzo dużo projektów władze lokalne nie koncentrują się na konkretnych projektach FIO.

Zdaniem badanych organizacje pozarządowe pełnią dla samorządów lokalnych rolę „centrum informacji” na temat współpracy z lokalną społecznością oraz jej problemów.

Część badanych stwierdza spadek wiarygodności organizacji realizujących projekty FIO w stosunku do lat poprzednich.

Badani zauważają zależności między wiarygodnością organizacji realizującej projekty FIO a przydatnością projektu na danym terenie.

Uczestnicy badania zwrócili też uwagę na aspekt angażowania społeczności w kontekście wiarygodności. Kiedy organizacja robi coś dla danej społeczności, to ich działania są lepiej postrzegane w całej społeczności.

Badani podkreślają, że realizacja projektu FIO podnosi wiarygodność organizacji również wśród samorządu lokalnego.

Uczestnicy grup fokusowych uważają, że otrzymanie dofinansowania z FIO jest pewnym osiągnięciem, bo wniosków jest składanych około 3 tysięcy, a organizacji, które realizują jest około 500. Wpływa to pozytywnie na wizerunek danej organizacji.

Respondenci uważają, że realizując działania z projektu FIO nie buduje się wyłącznie wizerunku programu FIO, ale także wizerunek własnej organizacji.

Podczas badania podkreślano brak promowania najlepszych projektów FIO.

Podkreślano też brak zauważalności FIO w Polsce – brak ologowania informującego o finansowaniu FIO.

Badani stwierdzili subiektywizm ocen projektów FIO.

Jednym z pomysłów badanych jest to, aby została wyodrębniona osobna pula środków dla nowych organizacji i osoba dla tych, które mają doświadczenie.

Uczestnicy badanych grup fokusowych zwrócili uwagę na błędy w ocenach eksperckich oraz brak możliwości odwołania się od nich.

Podkreślano też, że brakuje spotkań ekspertów, na których porównywaliby oni swoje sposoby oceniania, tak aby wypracować jeden system.

Badani sugerowali, że powinno być więcej środków przeznaczanych na FIO.

Podkreślano też, że projekty FIO wymagają wprowadzenia trwałej zmiany, a jest to niemożliwe przy tak niskich środkach.

Jednym z pomysłów jest wprowadzenie dłuższego czasu realizacji projektów i wprowadzenie projektów na przykład 3-letnich.

IDI (Individual In-Depth Interview)

Wszyscy objęci badaniem przedstawiciele NGO uznali, że ich organizacje zyskały dzięki realizacji projektów z P FIO. Tego samego zdania była większość badanych przedstawicieli samorządów lokalnych.

Wśród wymienianych przejawów rozwoju organizacji wymieniano:

- prestiż organizacji,

- zaistnienie w świadomości mieszkańców (rozpoznawalność),
- widoczność działań na zewnątrz,
- systemowa pomoc grupom społecznym,
- pozyskanie kadry pracowniczej oraz wolontariuszy,
- zakup sprzętu potrzebnego organizacji do realizacji jej działań.
- podniesienie kompetencji członków organizacji w zakresie realizacji projektów oraz innych przedsięwzięć.

Wszyscy respondenci zgodnie stwierdzili, że dzięki realizacji projektów FIO nastąpił rozwój potencjału organizacji. Zdecydowana większość z nich potwierdziła rozwój w następujących obszarach: wzrost liczby pracowników i wolontariuszy, wzrost kompetencji personelu, wzrost aktywności w środowisku lokalnym. Ponadto, ponad połowa badanych stwierdziła rozwój organizacji w obszarach: wprowadzenie nowych sposobów zarządzania pracą i zasobami w organizacji, pozyskanie infrastruktury technicznej, poszerzenie zakresu terytorialnego działania, nawiązanie współpracy z partnerami.

Zdecydowana większość respondentów była zgodna co do tego, że realizacja projektów FIO przez organizacje miała wpływ na środowisko lokalne:

- do społeczności lokalnej napływają nowe środki,
- motywacja dla innych organizacji do udziału w konkursach FIO,
- wzrost świadomości o problemach dzieci i młodzieży w społeczności,
- pokazanie tego, że można coś wziąć we własne ręce, decydować o tym, co się dzieje w środowisku,
- promocja działalności przedsiębiorców,
- aktywizacja rodziców dzieci,
- współpraca środowiska.

Dzięki realizacji projektów FIO budowana jest sieć współpracy pomiędzy organizacjami.

Przejawem przebiccia się do świadomości innych organizacji projektu realizowanego w ramach FIO jest to, że organizacje zrozumiały na czym tak na prawdę polega działalność danej organizacji.

Większość respondentów zgodnie stwierdziła, że realizacja projektów FIO wpływa pozytywnie na wiarygodność organizacji zarówno w środowisku lokalnym, biznesowym jak i samorządu lokalnego. Udało się wzmocnić zaufanie lokalne do organizacji.

Większość badanych uważa, że realizacja projektów FIO wpływa pozytywnie na wizerunek organizacji zarówno w środowisku lokalnym, biznesowym jak i samorządu lokalnego. Środki z FIO pozwalają organizacjom na zadbanie o stronę wizualną swoich działań. Respondenci wskazali na szeroką kampanię informacyjną w ramach projektu i bardzo dużą skuteczność tej kampanii.

Realizacja projektów FIO przez organizacje ma wpływ na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną. Badani stwierdzili, że projekty realizowane przez organizacje pozarządowe dają władzom lokalnym odpowiedzi na wiele pytań. Samorząd widząc czy dane przedsięwzięcie cieszy się dużym zainteresowaniem czy nie, dostaje wskazówkę w jakim kierunku powinien działać.

Badani wskazali co należałoby zmienić w organizacji konkursów i realizacji projektów P FIO:

- informować poszczególne samorządy o tym, że dane projekty są realizowane na ich terenie,
- ulepszyć generator, skrócenie o połowę formularza,
- utrzymać brak wkładu własnego,
- ogłaszać konkursy w wygodnych terminach (nie na przełomie roku, a najlepiej w roku poprzednim na przyszły rok i wtedy można by było zaczynać je od stycznia czy od lutego i przez cały rok realizować),
- umożliwić ciągłość działań (żeby była możliwa kontynuacja ważnych rozpoczętych działań),

- skrócić czas oceny projektów,
- skorelować w czasie konkursy, zarówno samorządowe jak i NIW-u, żeby można było pozyskać środki na wkład własny od samorządu,
- zwiększyć pulę środków w ramach konkursów,
- zmiana oceny projektów FIO,
- przygotować podręcznik oceniania dla ekspertów, przeprowadzić dla nich warsztaty, na których będą wspólnie oceniać projekty.

Rekomendacje

Generalnie uczestnicy badań bardzo pozytywnie ocenili projekty FIO: ich potrzebę w ogóle, ich realizację oraz współpracę z Narodowym Instytutem Wolności. Projekty FIO pomagają rozwijać potencjał organizacji, przyczyniają się do rozwoju sieci współpracy lokalnej, pomagają rozwiązywać problemy społeczne. Wpływają na wzrost wiarygodności i polepszenie wizerunku organizacji realizujących projekty.

Podczas badań respondenci zgłosili propozycje zmian ulepszających realizację P FIO. Na podstawie ich wypowiedzi wydzielono następujące grupy zagadnień rekomendowanych:

- promocja,
- organizacja konkursu,
- utrzymanie pozytywnie ocenionych aspektów.

Jeśli chodzi o **aspekt promocyjny P FIO** rekomendujemy:

- promowanie najlepszych projektów FIO, dobrych praktyk poprzez wydanie Podręcznika bądź publikowanie dobrych praktyk na stronie internetowej,
- szersze informowanie o źródle finansowania projektów realizowanych z FIO poprzez szersze stosowanie logo FIO aby projekty te były bardziej rozpoznawalne.

W zakresie **organizacji konkursu** rekomendujemy:

- ulepszenie generatora (możliwość przejścia z jednej części do drugiej bez konieczności wypełnienia poprzednich części; wprowadzenie funkcji autozapisu),
- rozważenie wyodrębnienia osobnej puli środków dla nowych organizacji i osobnej dla tych, które mają doświadczenie,
- wypracowanie jednolitego systemu oceny przez ekspertów poprzez organizowanie spotkań ekspertów, na których porównywaliby oni swoje sposoby oceniania,
- opracowanie podręcznika oceniania dla ekspertów,
- zwiększenie puli środków na konkursy ponieważ jest bardzo duże zapotrzebowanie wśród społeczności lokalnych na wspólne inicjatywy budujące sieć współpracy,

- rozważenie wprowadzenia dłuższego czasu realizacji projektów na przykład 3-letnich co umożliwiłoby wprowadzenie trwałej zmiany i możliwa byłaby kontynuacja ważnych rozpoczętych działań,
- ogłaszanie konkursów w roku poprzednim na przyszły rok aby była możliwość rozpoczęcia ich od stycznia i realizacji przez cały rok,
- skrócenie czasu oceny projektów aby okres realizacji mógł być dłuższy.

W zakresie **utrzymania pozytywnie ocenionych aspektów konkursów** rekomendujemy:

- utrzymanie nadal braku wkładu własnego.

Uwaga metodologiczna do przyszłej ewaluacji

W związku z tym, że niniejsza ewaluacja jest etapem poprzedzającym zaplanowaną ewaluację ex post Programu FIO 2014-2020 poniżej przedstawiono wniosek, który może być przydatny do planowania ewaluacji ex post:

Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego nie mają dogłębnej wiedzy na temat realizacji projektów FIO. Wyjątkami są albo przedstawiciele samorządów z małych miejscowości (gminy wiejskie lub bardzo małe miasta) albo osoby, które z różnych powodów interesują się FIO (np. wcześniej realizowały te projekty). Generalizując, przedstawiciele samorządów nie mają szerokiej wiedzy na temat FIO. Zatem należy albo pominąć ten segment w badaniach albo dołożyć wiele starań do doboru uczestników w badaniach jakościowych i zapraszać tylko te osoby, które mają szeroką wiedzę dotyczącą przedmiotu badania. Nie wystarczy zaprosić na badanie osobę, która odpowiada w urzędzie za kontakty z organizacjami pozarządowymi, nawet jeżeli na terenie tej gminy są realizowane projekty FIO.

Załączniki

Kwestionariusz CATI
M1- imię i nazwisko
Telefon
M2- nazwa organizacji
M3-Ile projektów z FIO organizacja zrealizowała w latach 2014-18? - tylko zakończone
M4-Ile projektów z FIO niezakończonych organizacja jeszcze realizuje?
M5-Jaka jest lokalizacja organizacji?
M5_1-Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców
M5_2-Miasto poniżej 100 tys. mieszkańców
M5_3-Wieś
M6-Jaka jest forma prawna organizacji
M6_1 - Stowarzyszenie
M6_2 - Fundacja
M6_3 - Organizacja kościelna
M6_4 - Spółdzielnia socjalna
M6_5 – Inna
M6_6 - nie wiem
M7-Jaka jest wielkość zatrudnienia w organizacji (w przeliczeniu na pełny etat)
M7_1 - 1 osoba
M7_2 - 2-4 osoby
M7_3 - 5-9 osób
M7_4 - 10-19 osób
M7_5 - 20 i więcej
M7_6 - Nie posiadamy płatnego personelu
P1-W jakim stopniu dzięki realizacji projektu/ów z FIO nastąpił rozwój potencjału organizacji? W skali od 1 do 5
P1-2 Jeżeli 1 lub 2 proszę uzasadnić dlaczego?
P2 Jakie zmiany nastąpiły dzięki realizacji projektu/ów?
wzrost liczby pracowników, wolontariuszy
wzrost kompetencji personelu
wprowadzenie nowych sposobów zarządzania pracą i zasobami w organizacji
pozyskanie infrastruktury technicznej

zakres terytorialny działania
profil działania
aktywność w środowisku lokalnym
nawiązywanie współpracy z partnerami (samorządem, innymi organizacjami, biznesem, mediami)
P3 Czy projekty z FIO realizowane przez organizację są rozpoznawalne przez inne organizacje pozarządowe? (1 - tak, 2 - nie, 3 - trudno powiedzieć)
P4 Czy projekty z FIO realizowane przez organizację są rozpoznawalne przez samorząd lokalny? (1 - tak, 2 - nie, 3 - trudno powiedzieć)
P5 W jakim stopniu realizowany/e projekt/y przez Pana/i organizację ma wpływ na wizerunek i wiarygodność organizacji w środowisku lokalnym? (1-5)
P6 W jakim stopniu realizowany/e projekt/y przez Pana/i organizację ma wpływ na wizerunek i wiarygodność organizacji w środowisku biznesowym? (1-5)
P7 W jakim stopniu realizowany/e projekt/y przez Pana/i organizację ma wpływ na wizerunek i wiarygodność organizacji wśród samorządu lokalnego? (1-5)
P8 W jaki sposób Pana/i organizacja wykorzystuje realizowany/e projekt/y w ramach FIO do promocji własnej organizacji?
P8_1 informujemy o projekcie na stronie www
P8_2 informujemy w mediach o projekcie
P8_3 organizujemy spotkania lokalne informujące o projekcie
P8_4 inaczej, jak?
P9 Czy marka FIO wpływa na wizerunek i wiarygodność organizacji i ich pozycję? (1-tak, 2-nie, 3-trudno powiedzieć)
P10 Czy dzięki realizacji projektu/ów nastąpiło dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną? (1-tak, 2-nie, 3-trudno powiedzieć)
Inne uwagi

SCENARIUSZ

zogniskowanego wywiadu grupowego (FGI)

realizowanego na potrzeby badań ewaluacyjnych Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

1. Powitanie, przedstawienie się moderatora, podziękowanie za przybycie i udział w badaniu

Nazywam się..... i reprezentuję Europejski Dom Spotkań-Fundację Nowy Staw.

Dziękuję, że zgodzili się Państwo wziąć udział w zogniskowanym wywiadzie grupowym, który jest prowadzony w ramach ewaluacji Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Niniejsze badania realizowane są na zlecenie Narodowego Instytutu Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

2. Przedstawienie tematu spotkania:

Celem niniejszego spotkania jest poznanie Państwa opinii na temat tego w jaki sposób P FIO wzmacnia rozwój organizacji oraz jak wpływa na ich wizerunek i wiarygodność.

Na początek chciał(a)bym poprosić o wypełnienie krótkiej ankiety, w której prosimy o podanie kilku istotnych danych jak płeć, wiek, główne zajęcie, czy i jaką instytucję/organizację Pan/i reprezentuje. Informacje te posłużą do opracowania charakterystyki respondentów w zbiorczym raporcie.

[rozdajemy ankietę]

3. Reguły spotkania:

- Przy wypowiedziach nie obowiązuje jednomyślność, każdy uczestnik może pozostać przy własnych poglądach, przy swoim zdaniu. Każda wypowiedź jest ważna i cenna.

- Proszę o zabieranie głosu pojedynczo, ponieważ będziemy rejestrować przebieg spotkania za pomocą dyktafonu.

- Zabierając głos proszę za każdym razem przedstawić się z imienia.

*- Rejestrowanie naszej rozmowy jest konieczne ze względu na to, że nie jestem w stanie notować każdej z Państwa wypowiedzi, a nie chciał(a)bym, aby coś mi umknęło. Dzięki nagraniu wszyscy będziemy pewni, że Państwa wypowiedzi zostały wiernie zapisane. Poza tym notowanie bardzo wydłużyłoby czas naszego spotkania. **Materiał zarejestrowany będzie wykorzystany jedynie do sporządzenia raportu, nie zostanie on użyty w żadnym innym celu, nie będzie rozpowszechniany, ani publikowany.***

Czy wyrażają Państwo zgodę na udział w badaniu, na przedstawione reguły i samo nagrywanie naszego spotkania?

WŁĄCZYĆ DYKTAFON

Jestem zobowiązany/a poinformować Państwa, że niniejsze badanie jest realizowane w ramach ewaluacji Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

1. Przedstawienie uczestników

Szanowni Państwo, ponieważ spędzimy ze sobą kilkadziesiąt minut, proponuję, abyśmy się lepiej poznali. Proszę, aby każdy z Państwa powiedział kilka słów o sobie, o swojej organizacji/instytucji-uwzględniając doświadczenie związane z FIO.

Przedstawiciele organizacji realizujących projekty FIO - Proszę o powiedzenie jakie projekty realizują/realizowały Państwa organizacje w ramach P FIO 2014 – 2020? (ile zakończonych, ile w trakcie realizacji, krótko czego dotyczą).

Natomiast osoby reprezentujące: Rady Działalności Pożytku Publicznego, Urząd czy inne instytucje - które bezpośrednio nie realizowały projektów FIO - proszę o przedstawienie krótko swojego doświadczenia związanego z projektami FIO.

Zmiany w funkcjonowaniu organizacji pod wpływem realizacji projektu/ów

1. Jakie zmiany zaszły w funkcjonowaniu organizacji pod wpływem realizacji projektów FIO? Co organizacje zyskują dzięki realizacji projektów z P FIO? Czy następuje rozwój potencjału organizacji i jeśli tak, to na czym polega?

2. Czy realizacja projektów FIO przez organizację ma wpływ na środowisko lokalne? (społeczność lokalna, inne organizacje, samorząd, przedsiębiorcy). Jeśli tak, to na czym ten wpływ polega?

3. Czy realizacja projektów FIO przez organizację ma wpływ na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną?

4. Czy realizacja projektów FIO przez organizację miała wpływ na **wiarygodność** organizacji (w środowisku lokalnym, w środowisku biznesowym, wśród samorządu lokalnego)?

5. Czy realizacja projektów FIO przez organizację miała wpływ na **wizerunek** organizacji (w środowisku lokalnym, w środowisku biznesowym, wśród samorządu lokalnego)?

6. W jaki sposób organizacje wykorzystują realizowane projekty w ramach P FIO do promocji własnej organizacji?

7. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach P FIO przebijają się do świadomości innych organizacji?

8. Czy coś należałoby zmienić w organizacji konkursów i realizacji projektów P FIO?

Podsumowanie badania

Podziękowanie za udział w badaniu

Bardzo dziękuję za udział w badaniu. Informacje uzyskane w toku naszej dyskusji będą istotne do dalszej realizacji Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Wyrażone przez Państwa opinie i wypowiedzi stanowią ważny materiał do analizy wdrażania P FIO.

SCENARIUSZ INDYWIDUALNEGO WYWIADU POGŁĘBIONEGO DLA JST, na których terenie działania realizowane są projekty z FIO

Europejski Dom Spotkań-Fundacja Nowy Staw na zlecenie Narodowego Instytutu Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego prowadzi badanie ewaluacyjne Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Celem niniejszego spotkania jest poznanie Pana/i opinii na temat tego w jaki sposób P FIO wzmacnia rozwój organizacji oraz jak wpływa na ich wizerunek i wiarygodność.

Wyjaśnienie zasad prowadzenia wywiadu:

Nasza rozmowa ma charakter poufny, potrwa maksymalnie 1 godz. i – jeśli wyrazi Pan/i zgodę – będzie nagrywana na dyktafon. Zapewniam, że żadne fragmenty nagrania nie zostaną upublicznione. Nagranie będzie wykorzystane wyłącznie na potrzeby opracowania raportu. Gwarantujemy, że opinie wyrażone przez Pana/Panią pozostaną anonimowe i posłużą jedynie do wypracowania ogólnych wniosków.

Na początek chciał(a)bym poprosić Panią/Pana o podanie kilku istotnych danych na temat Pani/Pana osoby (płeć, wiek, główne zajęcie, czy i jaką instytucję/organizację Pan/i reprezentuje). Informacje te posłużą do opracowania charakterystyki respondentów w zbiorczym raporcie.

Wstęp

Proszę powiedzieć jakie projekty realizują/realizowały organizacje pozarządowe na terenie gminy/miasta w ramach P FIO 2014 – 2020? (ile zakończonych, ile w trakcie realizacji, czego dotyczą)

Zmiany w funkcjonowaniu organizacji pod wpływem realizacji projektu/ów

1. Jakie zmiany zaszły w funkcjonowaniu organizacji pod wpływem realizacji projektu/ów FIO? Co organizacje zyskały dzięki realizacji projektów z P FIO?
2. Czy nastąpił rozwój potencjału organizacji?
Wymienię teraz poszczególne aspekty działania organizacji i proszę opowiedzieć jakie w tych poszczególnych dziedzinach nastąpiły zmiany:

- wzrost liczby pracowników, wolontariuszy
- wzrost kompetencji personelu
- wprowadzenie nowych sposobów zarządzania pracą i zasobami w organizacji
- pozyskanie infrastruktury technicznej
- zakres terytorialny działania
- profil działania
- aktywność w środowisku lokalnym
- nawiązywanie współpracy z partnerami (samorządem, innymi organizacjami, biznesem, mediami)

3. Czy realizacja projektu/ów FIO przez organizacje na terenie gminy/miasta miała wpływ na środowisko lokalne? (społeczność lokalna, inne organizacje, samorząd, przedsiębiorcy)

4. Czy realizacja projektu/ów FIO przez organizacje na terenie gminy/miasta miała wpływ na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną?

5. Czy realizacja projektu/ów FIO przez organizacje na terenie gminy/miasta miała wpływ na wiarygodność organizacji?

- w środowisku lokalnym
- w środowisku biznesowym
- wśród samorządu lokalnego

6. Czy realizacja projektu/ów FIO przez organizacje na terenie gminy/miasta miała wpływ na wizerunek organizacji?

- w środowisku lokalnym
- w środowisku biznesowym
- wśród samorządu lokalnego

7. W jaki sposób organizacje na terenie gminy/miasta wykorzystują realizowany projekt/projekty w ramach P FIO do promocji własnej organizacji?

8. W jakim stopniu projekt/y realizowany/e w ramach P FIO przez organizacje na terenie gminy/miasta przebiły się do świadomości innych organizacji?

9. Czy coś należałoby zmienić w organizacji konkursów i realizacji projektów P FIO?

BADANIA EWALUACYJNE PPROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH

SCENARIUSZ INDYWIDUALNEGO WYWIADU POGŁĘBIONEGO Z FIO

Europejski Dom Spotkań-Fundacja Nowy Staw na zlecenie Narodowego Instytutu Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego prowadzi badanie ewaluacyjne Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Celem niniejszego spotkania jest poznanie Pana/i opinii na temat tego w jaki sposób P FIO wzmacnia rozwój organizacji oraz jak wpływa na ich wizerunek i wiarygodność.

Wyjaśnienie zasad prowadzenia wywiadu:

Nasza rozmowa ma charakter poufny, potrwa maksymalnie 1 godz. i – jeśli wyrazi Pan/i zgodę – będzie nagrywana na dyktafon. Zapewniam, że żadne fragmenty nagrania nie zostaną upublicznione. Nagranie będzie wykorzystane wyłącznie na potrzeby opracowania raportu. Gwarantujemy, że opinie wyrażone przez Pana/Panią pozostaną anonimowe i posłużą jedynie do wypracowania ogólnych wniosków.

Na początek chciał(a)bym poprosić Panią/Pana o podanie kilku istotnych danych na temat Pani/Pana osoby (płeć, wiek, główne zajęcie, czy i jaką instytucję/organizację Pan/i reprezentuje). Informacje te posłużą do opracowania charakterystyki respondentów w zbiorczym raporcie.

Wstęp

Proszę powiedzieć jakie projekty realizuje/realizowała Pana/Pani organizacja w ramach P FIO 2014 – 2020? (ile zakończonych, ile w trakcie realizacji, czego dotyczą)

Zmiany w funkcjonowaniu organizacji pod wpływem realizacji projektu/ów

1. Jakie zmiany zaszły w funkcjonowaniu organizacji pod wpływem realizacji projektu/ów FIO? Co Państwa organizacja zyskała dzięki realizacji projektów z P FIO?
2. Czy nastąpił rozwój potencjału organizacji?
Wymienię teraz poszczególne aspekty działania organizacji i proszę opowiedzieć jakie w tych poszczególnych dziedzinach nastąpiły zmiany:
  - wzrost liczby pracowników, wolontariuszy

- wzrost kompetencji personelu
- wprowadzenie nowych sposobów zarządzania pracą i zasobami w organizacji
- pozyskanie infrastruktury technicznej
- zakres terytorialny działania
- profil działania
- aktywność w środowisku lokalnym
- nawiązywanie współpracy z partnerami (samorządem, innymi organizacjami, biznesem, mediami)

3. Czy realizacja projektu/ów FIO przez Pana/i organizację miała wpływ na środowisko lokalne? (społeczność lokalna, inne organizacje, samorząd, przedsiębiorcy)

4. Czy realizacja projektu/ów FIO przez Pana/i organizację miała wpływ na dostrzeżenie problemów społecznych przez władzę lokalną?

5. Czy realizacja projektu/ów FIO przez Pana/i organizację miała wpływ na wiarygodność organizacji?

- w środowisku lokalnym
- w środowisku biznesowym
- wśród samorządu lokalnego

6. Czy realizacja projektu/ów FIO przez Pana/i organizację miała wpływ na wizerunek organizacji?

- w środowisku lokalnym
- w środowisku biznesowym
- wśród samorządu lokalnego

7. W jaki sposób Pana/Pani organizacja wykorzystuje realizowany projekt/projekty w ramach P FIO do promocji własnej organizacji?

8. W jakim stopniu projekt/y realizowany/e przez Państwa w ramach P FIO przebiły się do świadomości innych organizacji?

9. Czy coś należałoby zmienić w organizacji konkursów i realizacji projektów P FIO?